

Jó Pajtás

2016. V. 12.

70. évf., 17. szám

Szalai Klaudia, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Hajdújárás

Ára 50 dinár

Kik részesültek rajzpályázatunk ajándékkönyveiben?

Diákok a fedélzeten

Lányok kontra fiúk

Nem rangsoroltunk, csak jutalmazunk

Kik részesültek jubileumi képzőművészeti pályázatunk ajándékkönyveiben?

Ki a szobáját, benne saját magát, vagy az otthona valamely részletét, esetleg az utcáját füttyülgető madarakkal, nyíló virágokkal, ki települése jellegzetes épületeit, a Tisza-partot csónakostul, hidastul, vagy a gyerekekkel teli játszóteret, a réten legelésző állatokat festette meg az Ez az én szülőföldem témájára. Pályázatunkat április végén lezártuk, és örömmel állapítottuk meg, mennyi ügyes kezű diák ül az általános iskolák padjaiban, és – nem mellékesen – mennyi lelkes pedagógus van, akik felkarolják tanítványaikat, és figyelemmel kísérik iskolán kívüli tevékenységüket is. Sok-sok képzőművészeti pályázatot hirdetnek környezetünkben, s talán a témák is olykor ismétlődnek, mégis kiváló munkák érkeztek szerkesztőségünkbe. **Nagykikindáról a Fejős Klára és a Szent Száva iskola, Magyarcsernyéről a Petőfi Sándor iskola, Bezdánból a Testvériség-Egység iskola, Adáról a Cseh Károly iskola, Horgosról a Kárász Karolina iskola, Szabadkáról a Jovan Mikić és a J. J. Zmaj iskola, valamint az EmArt Műhely, a hajdújárasi Petőfi Sándor iskola, a csantavéri Hunyadi János iskola, a temerini Kókai Imre iskola, az óbcesei Petőfi Sándor iskola és a királyhalomi Petőfi Sándor iskola** jelentkezett.

Valamennyiüknek gratulálunk a munkáikhoz.

Mint ígértük, többen ajándék könyvből részesülnek. Nem rangsoroltunk, csak jutalmazunk. Döntésünk szerint: tízen kapják meg A magyar festészet mesterei sorozat egy-egy kötetét. A tetszetős könyveket a Kossuth Kiadó a Magyar Nemzeti Galériával közösen adta közre. Reméljük, hasznokra válik, örömmel lapozgatjátok majd!

Most lássuk, kik pályázatunk nyertesei, ki az a tíz szerencsés, aki hamarosan várhatja a postás érkezését az ajándék könyvvel!

Szalai Klaudia, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Hajdújárás
Jaramázovity Eszter, 4. osztály, Jovan Mikić iskola, Szabadka
Ördög Noémi, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse
Nagygyörgy Zsóka, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Királyhalom
Márton Ida, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye
Bosnyák Martin, 3. osztály, Kárász Karolina iskola, Horgos
Kristóf Tímea, 7. osztály, Fejős Klára iskola, Nagyikinda
Berényi Dorina, 1. osztály, EmArt Műhely, Szabadka
Varga Péter, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka
Tóth Szibilla, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

Mai számunk borítóját teljes egészében ezeknek a munkáknak szenteltük. Bárki meggyőződhet, hányféle technika, megközelítés került terítékre lapunk jubileumi, 70. évfolyamának rajzpályázatán.

N-a

Az ötödikes Nagygyörgy Zsóka (Petőfi Sándor iskola, Királyhalom) szőlőszemekbe rajzolta szülőfaluja fontosabb épületeit, régen ugyanis a települést Bácsszőlősnak hívták

A negyedik Uller Botond (Cseh Károly iskola, Ada) karikatúraszerűen ábrázolta szülőföldjét, nyilván nem tudta eldönteni mit, is szeret jobban: a szobáját, a játszóteret, a Tisza-partot, a templomot, az iskolát vagy a közeli hidat

Ljiljana Krstić

Erdei vonat Šumski voz

Víg énekével
a rigó hívogat:
„Siess, hé,
megjött az erdei vonat.”

A szellőcske lágyan
kalászokat hintáz:
„Fuss ki a mezőre,
ide, ide hozzánk.”

Két szederbokor is
nekem énekel:
„Virágba borultunk,
illatunk csodás, gyere el.”

A hangyabolyból
jön forró üzenet:
„Hol a búza érik,
gyere, azt látnod kell.”

Az erdei vonat
megtelt illatokkal.
Vár rád a június,
égből font kalappal.

Kovács Jolánka fordítása

Pesmom me svojom
doziva drozd:
„Hajde požuri
na šumski voz.”

Na vetru tiho
ljulja se klas:
„Dođi u polje,
Ovde, kod nas.”

Kupine mi
pevaju dve:
„Miriši nas
rascvetane.”

Iz mravnjaka
poruka vri:
„Dođi da slušaš
gde žito zri.”

Šumski je voz
mirisa pun.
Šešir od neba
čuva ti jun.”

A műfordítás azt a célt szolgálja, hogy könnyebben megismerjük a más ajkúak művészeti világát. Ma egy érdekes példával szolgálunk. Íme Ljiljana Krstić aleksinaci nyugalmazott bírónő verse. Több mint húsz évvel ezelőtt adta ki első gyermekverskönyvét, azóta nyolc kötettel jelentkezett, alkotásait angol, japán, bolgár és ruszin nyelvre fordították. Minket is azzal a kéréssel keresett meg, hogy fordítsunk le műveiből, hogy minél több gyerekhez eljussanak versek szedett gondolatai. Örömmel tettünk eleget kérésének. Kovács Jolánka, a muzslyai Szervó Mihály iskola könyvtárosa, a műfordításban többszörösen díjazott alkotó tette ezt számunkra lehetővé, amikor magyarra átültette a szerb nyelven megfogalmazott gondolatokat. Győződjetek meg róla!

„Népi ruhában más ember vagyok”

Felkerestük az óbecsei Petőfi kultúrkör díjazottjait, akik eredményesen szerepeltek a Szólj, síp, szólj! népzenei vetélkedőn

Az idén is jól szerepeltek az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör énekesei, hangszereslistái a Szólj, síp, szólj! népzenei vetélkedőn, melyet az Újvidéki Rádió M-Stúdiójában tartottak meg. Több száz gyermekkel együtt vetélkedtek, akik 23 vajdasági településről érkeztek: Adaról, Óbecséről, Bácskertesről, Szenttamásról, Muzslyáról, Kishegyesről, Topolyáról, Péterrévéről, Csókáról, Bácsgyulafalváról, Magyarkanizsáról, Zentáról, Temerinből, Pirosról, Újvidékről, Kúláról, Bogarasról, Törökbecséről, Palicsról, Szabadkáról, Kispicáról, Gunarasról és Moholról, valamint egy kislány Szegedről.

A sok-sok díj között Óbecséről kiemelt arany oklevélben részesült a **Fenyvesi Zénó** és **Lengyel László** énekedett, arany oklevélben részesült **Károlyi Egon** (hangszereslisták kategóriájában), a **Csörögi fiúkórus**, a **Csincsele leánykórus**, **Varnyú Viola** és **Laura** (énekszólíták kategóriájában.)

Hogy mit jelent a kiemelt arany oklevél? Elmondták Fenyvesi Zénó és Lengyel László:

– Az aranynál eggyel magasabb díj. Különbömben már hat éve járok e versenyre Zénóval, s mindig díjjal térünk haza. Szerintem a daltól is függ, hogy milyen eredményt érünk el, meg hogy milyen hangosan énekelünk. Idén bordszókat adtunk elő.

Zénó énekelt az ÁMV-n is, onnan is díjazottként jött haza. Most Lackóval remekeltek.

– Én már hároméves korom óta kultúrkörös vagyok – jelenti ki Zénó –, először csak néptáncoltam, de Balázs, az oktatónk, hamar fölfedezte, hogy mi ketten Lackóval nagyon szépen énekelünk. A gyakorlás úgy történik, hogy először Balázs eléneklí a dalokat, majd mikor mi is megtanultuk, figyelni, hogyan énekelünk, s ha kell, kijavítja. Ügyel a föllépésünkre is, hogy csinosak legyünk. Most is pitykés mellényben, hosszú szárú csizmában léptünk föl. Nagyon szeretek szerepelni a színpadon... A Csörögi fiúkórusban is fölléptünk.

– Igen – veszi át a szót Lackó –, ott is szép eredményeket értünk el, három évig kiemelt arany oklevéllel jutalmaztak minket. Most paló-

cos kiejtéssel énekelünk, mert palóc tájegység dalait adtuk elő: kanászdalokat... Nagyon szeretek énekelni, a szép népi ruhában más ember vagyok, mint hétköznapi ruhában. Örülök a szép eredményeknek.

Gortva József a Sever iskolába jár, ő is ott van a szavalóversenyeken, hegedül, néptáncol... Meg a Csörögi fiúkórusban is énekel.

Zénó és Laci duettje

– Már öt éve néptáncolok, énekelek – mondja. – Nagyon jó érzés volt díjat kapni. Igaz, tisztá szívükből énekelünk, a zsüri is megdicséért minket, azt mondta, nagyon ügyesek voltunk, s továbbra is így, szívükből énekeljünk.

A Csincsele leánykórusnak 12 tagja van. Hogy milyen érzés kultúrkörösnek lenni, győzni, elmondják a kórus tagjai: **Varnyú Emese**, **Karácsonyi Orsolya**, **Brasnó Emese**.

Varnyú Emese háromévesen kezdett néptáncolni és énekelni. – Anikó foglalkozik velünk – mondja. – A Szólj, síp, szólj! vetélkedőre már négy éve járok, s nagyon örülök a szép eredménynek. Meg szeretek a kultúrkörbe is járni, olyan családias ott a hangulat, szeretek próbákra járni, szeretek születésnapokat ünnepelni. Ilyenkor az ünnepeltnek szoktunk énekelni.

– Én már nyolcadikos vagyok, de csak először vettem részt a vetélkedőn, jársági dalokat énekelünk. Sajnos, jövőre már nem mehetek, de a KMV-n ott leszek: ha kell, énekelek, ha kell, néptáncolok – fogadkozik B. Emese. Orsolya már három éve jár a vetélkedőre, noha kilenc éve táncol. Persze, hogy szeret a kultúrkörbe járni, és a szép eredmények miatt sem „haragszik”.

Egon ott van minden szavalóversenyen, idén első lett az ÁMV-n, hallottam hegedülni a zeneiskolában, iskolai föllépéseken...

– Most is hegedültem – mondja –, Cseszák Zsombor készített föl erre a vetélkedőre. Mezőségi dalokat játszottam. Már hetedik alkalommal vettem részt e versenyen, s egy bronz, két ezüst és négy arany oklevelem van. Nagyon örülök az arany oklevélnek. Jövőre is ott leszek!

A vetélkedőn az idén először jutalmazták a felkészítő tanárokat, díjban részesült Cseszák Balázs, Cseszák Korcsik Anikó és Cseszák Zsombor.

– Megtisztelő számunkra ez a pedagógusi díj, főként az a tény, hogy első alkalommal került kiosztásra a Szólj, síp, szólj! népzenei vetélkedőn a 30 év alatt. Az, hogy mint család lehettünk részesei ennek az elismerésnek, büszkeséggel tölt el minket és szüleinket is, akik példáját követni tudtuk, és akarjuk továbbra is. Mindig jó érzéssel tölti el a tanárt, ha a tanítványa díjat, kiténtetést kap produkciójáért. Olyan az, mintha minden alkalommal nekünk is adnák, hisz ha nem is közvetlenül az előadás pillanataiban, de a felkészülés ideje alatt, sőt a színpad mellett is végigizgulva olyan mindegyik produkció, mintha mi adnánk elő. És a tanítványaink is, úgy érezzük, nemcsak saját magukért, hanem értünk is teszik, amit elvárunk tőlük, amit közösen létrehozunk. Ez egy kölcsönös tisztelet, barátság köztük és köztünk. Egy nagy példaképünk, Bodor Anikó mondta többször is a beszélgetéseink során, hogy „a tehetség csak 10%-a a sikernek, a többi a munka, ami benne van”. És természetesen a legjobb benne, hogy élvezzük is azt, amit csinálunk – mondják.

Koncz Erzsébet

A Csörögi fiúkórus

A Csincsele lánykórus

Vannak tanulók, akik egyszerűen imádnak versenyekre járni. Van, aki egy napon két versenyt is bevállal. Hogy miért? Nemcsak azért, mert ötöst vagy dicséretet lehet érte kapni, vagy ki lehet tűzni a falra még egy diplomát, azért is, mert a barátok együtt készülhetnek fel a megmérettetésre, újabb közös élményre tehetnek szert az utazások alkalmával. A sikerélmények pedig tovább motiválják őket, hogy újra együtt nekivágnak egy újabb megmérettetésnek.

A palicsi Miroslav Antić Általános Iskola tanulói ismertek arról, hogy gyakran dobogós helyezéseket érnek el különféle tanulmányi versenyeken. A közelmúltban is így történt az anyanyelvi versenyen, melynek szervezője a köztársasági oktatásügyi minisztérium és a Magyar Tanszék volt, valamint a Simonyi Zsigmond Helyesírási Verseny.

Érkezésemet nyolc kislány várja. Ők a nagyszünetet nem uzsonnázással töltik, hanem katonás sorban ülve a riporter néniére várnak. Szinte mindegyiket ismerem már, hiszen gyakran járok ide feljegyezni eredményeiket, egy-egy nemes adományozási akciójukról is tudósítottam már, melyben részt vettek ezek a tündéri kislányok. Felszabadulva mesélnek újabb eredményeikről, élményeikről.

Kőműves Emese (5) első lett a Simonyi Zsigmond Helyesírási Verseny első fordulójában, Omerovity Imola (5) pedig harmadik helyezést ért el. Emese az újvidéki második fordulón második helyezést ért el. Imola elmondása szerint azért érték el ilyen jó eredményeket, mert szeretik a magyar nyelvet, és érdeklődnek a nyelvtan. Emese hozzáteszi, a teszteken keresztül való gyakorlás mellett sokat olvasnak. Ők ketten most a Szent Johanna gimnázium nyolcadik részét olvassák. Imola elmondta, hogy a Szent Johanna gimnázium hetedik kiadásában találta a legtöbb helyesírási hibát, amin megakadt a szeme. Van, amikor ki is javítja, mert zavarja. A kislányok a gyönyörű eredmények ellenére nem juttattak tovább a budapesti harmadik fordulóra, ahová csak 8 vajdasági magyar diák utazhat. De nem csüggednek, már újabb megmérettetésekre készülnek. Imola imádja a magyar nyelvet, de más versenyekre is jár, most éppen gitárversenyre gyakorol. Emese pünkösdkor vesz részt az idei tanévben a 14 versenyén, ez egy négy napos matematikaverseny lesz Kecskeméten, majd az óbecsei Kóketánc népzenei vetélkedőre készül. Nyers Bakó Ramóna (5), B. Varga Zsófia (5), Arnold Zsófia (5), B. Varga Boglárka (6), Bosznai Liliána (7), Bognár Emese (7) az

Már a könyvekben is kiszúrnak a helyesírási hibákat

anyanyelvi versenyen mérettették meg magukat. A lányok elmesélték, hogy sokat készültek a versenyre, teszteken keresztül gyakoroltak. Ők is nagyon szeretnek olvasni és versenyekre járni. Emese, annak ellenére, hogy bevállalta a szerepét inkább a természettudományok felé húz a szíve, örömmel vett részt ezen a versenyen is, mert szeretné, ha ballagáskor sok diplomával rendelkezne. Arnold Zsófia az anyanyelvi verseny napján délelőtt részt vett egy rajzversenyen is, másnap pedig már egy műszaki versenyen irányította saját készítésű kishajóját. Bevallása szerint az elért jó eredmények ellenére egy kicsit elfáradt e két napon, de óriási élmény volt. B. Varga Zsófia nagyon sajnálja, hogy nem tud elmenni a mesemondó versenyre, melyen évek óta részt vesz, de idén ütközik a verseny időpontja az osztálykirándulás időpontjával. Most az országos sakkversenyre készül. Ramóna is szeret versenyekre járni, éppen az ÁMV-re készül. Boglárka, Liliána és Emese továbbjutottak az anyanyelvi verseny köztársasági fordulójára, melyet május 28-án tartanak. Szurkolunk nekik!

Kép és szöveg: V. Zs. Zs.

Kőműves Emese és Omerovity Imola

B. Varga Boglárka, Bognár Emese, Bosznai Liliána, B. Varga Zsófia, Nyers Bakó Ramóna és Arnold Zsófia

Különleges hangulatú anyák napi ünnepség Óbecsén

Övisok, iskolások vették ki részüket az anyák napi ünnepi műsorból, melyet az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben idén kissé másként szerveztek meg az eddig szavalóverseny helyett. A különleges hangulatú anyák napi ünnepséget a Vajdasági Nagycsaládok Egyesülete Szövetsége (VANCSESZ) szervezte, és annak elnöke, Krizsán Vilmos köszöntötte az édesanyákat, nagymamákat. A Tisza-parti településen ilyen nagyszabású rendezvényre még nem volt példa. A rendezvényen ezúttal nemcsak az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör táncosai, népdalénekesei léptek föl, hanem a felsőhegyiek, adaiak, az Aranykapu Művelődési Egyesület citerásai, népdalénekesei, valamint Bognár Odett és Lepár Emese. Mesét mondott Rékóvics Réka, Mentovist Éva,

A legdrágább anyukának c. verset pedig Vince Henrietta mondta el. A szervezők minden vendéget megajándékoztak egy-egy édesanyjáról szóló verssel. Én is kaptam egyet, mégpedig

Móra Ferenc: Anyámnak című versét. Az óbecsei anyák napi rendezvénnyel méltóképpen ünnepeltük meg az anyák napját.

Koncz Erzsébet

A nagyszüeim már sokat meséltek az ő szüleikről, ezért amikor értesültem erről a pályázatról, tudtam, hogy ezt a címet választom. A kutatás során többet megtudhatok olyan családtagjaimról, akiket már nem ismerhetek.

Apukám oldaláról ükapám, kinek parancsnoka Horthy Miklós volt, 4 évig szolgált tengerészgyalogosként, és négy éven keresztül részt vett az I. világháborúban. A tatám 29 évesen át tanyán nevelkedett a szüleiével és egyetlen bátyjával. Amikor tagosították a szállásukat, elvették tőlük a tanyát, ezért ők a városba, Óbecsére költöztek. A Petőfi Sándor Általános Iskolába járt, ahol csak hat évet végzett el, mert az iskola mellett már nyolcéves korukban dolgozniuk kellett. Iskolába mezítláb jártak, és kis táblácskára írtak. Büntetésül a sarokban kukoricán kellett térdelniük, és a pálca is néha csattant a fenekükön. Tatám egész életében földműveléssel és állattenyésztéssel foglalkozott, mostanra már nyugdíjas. Sokat mesélt nekem fiatal koráról. Elmondta, hogy a tél volt a disznótorok ideje. Az egész napos esemény korán reggel kezdődött, leölték a disznót, szalmán megpörkölték, feldolgozták, elkészítették a hurkát, kolbászt, a tepertőt kisütötték. Ott volt a rokonság, szomszédok, ismerősök, és mind segédkeztek, majd este a kiadós vacsora után pedig kártyáztak, énekeltek. Nagyapa azt is elmesélte, hogy amikor gyerek volt, két szomszédjuk beöltözött cigányasszonynak, és bementek a házba jósolni, közben pedig a húsból próbáltak lopni. Kis idő múlva elmentek, átöltöztek, és este visszajöttek, mintha semmi sem történt volna. Tata elmondta, hogy ők, gyerekek, nagyon félték tőlük, de a felnőttek tudtak a turpisságról. A földéken lovakkal dolgoztak, de télre elvégezték a kinti munkákat a határban, így minden két hétben összegyűltek valakinél. Beszélgettek, énekeltek, közben a babot válogatták, kötötték.

A mamám egyke gyerek volt, és kijárta mind a nyolc osztályt. Akkoriban mindkettő ritka volt, hiszen az emberek többsége hatodik osztály után dolgozni ment, és nagy családban éltek. Az apukájának nyolc testvére volt. A II. világháborúba a nagymamám ágán a dédatám is besorozták katonának, de egy bányamolás következtében balesetet szenvedett, így nem kellett hadba vonulnia, és maradhatott a családjával. Ő is földműveléssel és jószágartással foglalkozott, a dédmamám pedig a piacon értékesítette a tejet és a belőle készült finomságokat.

Anyukám oldaláról a dédszüeim Horvátországban születtek. A jobb megélhetésért Vajdaságba költöztek. Dédapám katonaként részt vett a II. világháborúban. A mamámnak négy bátyja volt, és az iskolában hét osztályt fejezett be. A tatám anyukája Horgoson, az apukája viszont Péterrévén született. Az anyukája a háború előtt Bácsalmásra ment, az apukája pedig részt vett a háborúban. Két évig hadifogoly volt Oroszországban, s onnan Bácsalmásig szökött. Ott megismerkedtek, és együtt vissza akartak szökni Óbecsére. A határon azonban tilos volt az átkelés. Megpróbáltak átszökni, de fogdába

Emlékezés a régiekre – A családom története

zárták őket néhány napra. Végül Becsére költöztek, ahol a gyerekeik iskolába jártak, és ott is nevelkedtek fel. A tatám a hűgával a Samu Mihály Általános Iskolába járt. Ő csak hat évig járt, mert az apjával kellett dolgoznia.

Az ünnepeket mindenki másféleképpen ünnepelte. A tatám mesélte, hogy az ő idejükben az volt a szokás, hogy karácsonykor diót és almát dobtak egy vízzel teli kútba, majd vízkeresztkor kivették, elosztották a családban, és elfogyasztották. A karácsonyfát szaloncukorral, festett dióval, mézeskaláccsal és más, házilag készített tárgyakkal díszítették.

Az akkor élő emberek többsége hitt a babonákban, miszerint ha hat héten belül a kisbábát nem keresztelik meg, és egyedül hagyják

légvédelmi parancsnokságnál. Fegyveres harcban nem vett részt, de mindig terepen volt. Sokat mesélt erről az időszakról. Elmondta, hogy először az Avala hegységben rejtőzködtek. Onnan tehergépkocsikkal jártak be Belgrádba és a környező táborokba. Az élelmet hordták szét az ott lévő katonáknak. Kis hétvégi házakban laktak, szétszórtan. Következő áthelyezésekor a pancsovai hidat védtek a bombázásoktól. Ott személyautót vezetett. Minden este ellenőrizték a radarállomások működését, a fegyverzetet, lőszereket, miközben az égen lehetett látni a repülőgépek jelzőfényeit. Két tiszttel lakott együtt egy üres iskolában. Éjszaka az ablaküvegek beremegtek, ha bomba csapódott be a közelben. A bombázások után a batajncai kaszárnyába

A képen családi érték látható, nagypapám tolltartója

az otthonukban, megrontja őket a boszorkány. Fokhagymával dugták be a kulcslyukat, ha a baba nem akart aludni. Amikor úgy adódott, hogy a szülőknek el kellett menniük otthonról, a macskát betették a gyerek mellé, hogy ne legyen egyedül.

Tökös pitét is sütöttek, és feltették a kemence szájára. Ha hiányzott belőle, és valamelyik szomszédasszonynak pités volt a szája, tudták, hogy ő a boszorkány.

Ezenkívül még sok babona keringett a nép tudatában. Újévkor disznóhúst ettek. Az emberek szerint balszerencsés ilyenkor tyúkot enni, mert az hátrafelé kapirgál, és ezért „kikaparja” a szerencsét. Az ünnepeket családi körben tartották.

Apukám Zentán született, és a Petőfi Sándor Általános Iskolába járt. Befejezte a nyolc osztályt kitűnő eredménnyel, Vuk-diplomával (ez országunkban a szintkitűnő és versenyen sikeresen szereplő tanulóknak járó megtiszteltetés). A gépésztchnikus diploma után gépészmérnöknek tanult. Ezután bevonult katonának. 1999 márciusában ott érte a NATO-bombázás, amely három hónapig tartott. A kaszárnyákból ki lettek költöztetve, üres házakban és sátrakban laktak. Gyakran változtatták a tartózkodási helyüket. Több faluban is örködött az ellenőrzési pontokon. Áthelyezése után apu sofőr volt a

már nem tudtak visszamenni, mert teljesen lett rombolva. Belgrádban egy régi kaszárnya udvarán sátrakban laktak. Leszerelése után megházasodott.

A családom generációkon keresztül mezőgazdasággal foglalkozott. Édesapám és az öccse is tovább vitték ezt a foglalkozást, és szeretném, ha majd az én öcsém is ezzel foglalkozna.

Anyukám Becsén született, és a Samu Mihály Általános Iskolába járt 8 évig. Miután elvégezte a gimnáziumot, nem tanult tovább. A szüeim három évig egy kisbaltot vezettek, amely a Dóri nevet kapta. Apukám 1999 decemberében leszerelt a katonaságtól, és 2000 májusában összeházasodtak. 2001 májusában megszületett a nővérem, Kinga, 2003 májusában megszülettem én, Sára, és 2006 decemberében megszületett az öcsém, Zalán. Mindhárman a Petőfi Sándor Általános Iskola tanulói vagyunk.

Olyan dolgokat tudtam meg a családomról, amiket eddig soha nem hallottam. Büszkeséggel tölt el, hogy a családom néhány tagja részt vett a háborúban. A szokásaink megmaradtak, az ünnepeket is hasonlóan ünnepeljük, mint a nagyszüeim. Örülök, hogy a családomnak szép története van, és én is törekszem a hagyományaink ápolására.

Varnyú Sára, 5. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Táncoló tavasz

A szabadkai Népkör Művelődési Egyesületben hagyományosan minden év április végén megemlékeznek a táncművészet világnapjáról. Idén Táncoló tavasz címmel készült el alkalmi műsoruk. A Népkör nagyterme dugig megtelt a fellépő gyermekek, valamint a budapesti Bazseva együttes iránt érdeklődő nézősereggel. A rendezvényen felléptek az intézmény táncgyüttese és énekkarai, a legkisebektől egészen a felnőtt együttesig, de vendégek is emelték a műsor színvonalát. Első alkalommal felléptek az Aranykapu Játsszóházba járó legkisebb gyermekek is. Őket követte a Cifra, a Bodorka, a Ropogós és a Pulya táncgyüttes, majd végül a felnőtt együttes, a Róna összeállítását következett. Az esten a horgosi Bartók Béla MME táncosai is vendégszerepeltek.

A közönség többek között rábaközi, széki, somogyi, palatkai és kalocsai táncokat láthatott. Az együtteseket Juhász Gábor és zenekara kísérte. Dalolt a Csiripelő leánykórus, a Gingalló gyermekkórus, valamint a Szalagfűző énekcsoport is. A műsor után táncdíjat tartottak, amelyen a Bazseva zenekar muzsikált, és a gyermekek újabb táncleéseket sajtíthattak el.

V. Zs. Zs.

Fotó: Kovács Emil

Két tanterem megújult a májusi ünnepek alatt

Az óbecsei Petőfi Sándor Általános Iskolában a májusi ünnepek A ideje alatt is tevékenykedett egy szorgos csapat. Ez alkalommal a csoportot nem gyerekek alkották, hanem a munkától nem félő szülők, az iskolamesterek, Tokic Dóra osztályfőnök, valamint Csernyák Szilvia tanító néni. Összefogtak, és újjávarázsolták a 4. b-sek, valamint az 5. c-sek osztályát. A barátságos hangulatban eltelt időt hasznosan töltötték el, a meszelés mellett viccelődtek, beszélgettek. A szülők hozzájárulásából vásárolták meg az ajtó-, a fal- és a táblafestéket. Pénteken bablevessel örvendeztették meg a „piktorokat”.

Ezúton szeretnének megköszönni minden szülőnek és az „egyetlen” Nagytatának, hogy önfeláldozó munkájukkal lehetővé tették a gyermekek számára az egészségesebb környezetben való tanulást.

Csernyák Szilvia tanítónő

Jó hangulatban könnyebb dolgozni

A munkáscsapat az újjávarázsolt tanteremben

Máté sikere

A palicai Miroslav Antić Iskola nyolcadikos tanulója, Aladzity Máté bejutott a XXII. Kálmány Lajos Néprajzi Verseny döntőjébe, méghozzá két kategóriában: népmese-gyűjtő és előadóművészeti kategóriában is. A döntő május 28-án lesz Zentán. Külön köszönet a Ludas Művelődési Egyesületnek.

Kuktin Erzsébet

Titok

Jól figyelj rám, mert nem mesélem el még egyszer! A következő percekben olyan dolgokról fogsz olvasni, amelyek ugyanolyan emberi dolgok, mint a szerelem, vidámság, szomorúság, de még eddig nem hallottam, hogy valaki beszélt volna róla.

Ne ijedj meg, nem szörnyű a dolog! Te is, én is, a szüleink is, mindenki tudatában van ennek, de senki sem gondolkozott még el rajta. A Földünket éveken át végigkísérik a... titkok. Igen, a titkok. Váratlan, mi? Most persze tagadod, megátalkodsz rajta, mert te őszinte ember vagy. De gondolkozz csak el rajta! Mindig megmondtad, hogy tovább maradtál az iskolában; hogy mit csinálsz a szünetekben; hogy ki tetszik neked; hogy nem volt megírva a házi feladatod? Na ugye?! Ez egy emberi ösztön, amelynek a gyökerét már meg sem lehet találni, olyan régi. Ne félj, nem vagy rossz ember! Mindenkinek vannak titkai, és ez így van rendjén. Ám sokan összekeverik ezt a hazugsággal, pedig ég és föld közöttük a különbség. Jusson eszedbe: attól, hogy nem mondtál meg valamit, nem hazudtad, csupán eltitkoltad. A hazugság negatív dolog, rossz hatással van mindenkire. A titkok nem ilyenek. Gondoljunk csak rá, hogy milyen édes egy titkos pillantás, egy titkos beszélgetés, egy apró kis érintés, amelyről nem beszélsz senkinek, mégis olyan jó érzéssel tölt el, ahányszor visszagondolsz rá! Talán ezért is olyan szép dolog, mert csak a tiéd. És ez csak egy az élet apró örömei közül. Érted már? Persze, nem kell túlzásokba sem esni. Van, amit meg kell mondanod másoknak. De ha egyszerű ezt megizleled, érteni fogod, hogy miről beszélek.

Látod, nem is fájt a dolog. Sőt, ezen gondolkodni fogsz, abban biztos vagyok.

Kovács Tünde, 7. osztály, Svetozar Marković iskola, Bácsföldvár

A víz

Ülök a teraszon, felhők gyülekeznek az égen, és elered az eső.

Anyukám hív, hogy menjek be, mert elázok. Ahogy hullnak az esőcseppek, elgondolkodom, hogy milyen szép ajándékot adott a természet: a vizet. Ez az éltető erő minden növény, állat, sőt még az ember számára is, mert a testünk 70%-a víz. Örök körforgásban van, lehull a földre, megáztatja a mezőt, megtölti a folyókat, tavakat, azután elpárolog, majd újra lehull a földre. Azok közé a szerencsés emberek közé tartozom, akik folyó mellett élnek, nevezetesen a Tisza folyó mellett. Valamikor szőke Tiszának nevezték, de ha ma lemegyek a partra, elszorul a szívem. Egykori átlátszó vize szürke, és buborékos foltok úsznak rajta, mert beleengedik a gyárakból a vegyi anyagokat, de a Tisza teszi a dolgát: csendesen folyik. Fürödni, csónakázni lehet benne, és megcsodálhatjuk a virágzását.

Megintcsak oda jutok, hogy milyen fontos a víz. Szép, tiszta, hűs, oltja a szomjunkt, van, amikor megbújik a föld alatt, és mint forrás tör elő a mélyből. Víz nélkül nincs élet a földön.

Kihallgattam egyszer a nagytatámnak és barátainak a beszélgetését, akik azt mondták: „Éhen sokáig ki lehet bírni, de víz nélkül egy napot sem.” Ez a nagy igazság.

Konc Roland, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Törökkanizsa

Topolya

*Szülvővárosom mint átjáró,
Kapuja tárva álló.
Mint réten az orgona,
Te csodás Topolya!*

Rády István, 6. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Parancsolgató Macska néni

Volt az erdő közepén egy úgynevezett Makkfalva.

Ott volt óvoda, bölcsőde, iskola, egészségház, bolt és minden, aminek kell lennie egy faluban. Volt ebben a faluban egy óvoda, amelyet úgy hívtak, hogy Makkfalvi óvoda. Ennek az óvodának az óvónője Macska néni volt, de a gyerekek úgy hívták, hogy Parancsolgató Macska néni. A gyerekek nem szerették az óvónőt, mert parancsolgatott nekik. Egy szép, őszi napon nem ment egy gyerek sem az oviba. Macska néni nem tudta, mi történhetett, ezért elment a Nyuszi házba, és megkérdezte, hogy miért nem jön óvodába Nyuszkó. Nyúlányó azt válaszolta, hogy nem megy, mert Macska néni állandóan parancsolgat a kicsiknek, ezért az óvónő megígérte, hogy nem parancsolgat többet, csak a kicsik járjanak óvodába.

Úgy is lett. Többet nem parancsolt a Parancsolgató Macska néni.

Csuzdi Loretta, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Törökfalva

Padtárs

(Fehér Ferenc: Padtárs című költeménye alapján)

*Van egy padtársam, Dia
Ha ellenőrző van: Dominika!
Dumál, röhög, kéri a ceruzám,
Nagyon jó padtárs vagy ám!
Kérdez, válaszol, bambul,
De ha rám kerül a sor, akkor lapul.
Veled egy óra móka, kacagás,
Jó barát vagy, ez nem vitás!*

Sulc Dominika, 6. osztály, József Attila iskola, Bácskertes/Kupuszlina

Utazás egy elvarázsolt világba

Egyik éjjel, amikor elmentem aludni, éppen hogy lehunytam a szemem, arra riadtam fel, hogy valaki bökdös.

Egy manó volt. Nagyon megijedtem, majd kiugrottam a bőrömből. Nem szólt semmit, csak a kezembe nyomott egy karórát. Meg akartam nézni, mennyi az idő, de az óra nem azt mutatta, amit kellett volna. Amikor megcsavartam, nagy fényesség lepte el a szobát, én pedig elájultam. Amikor felébredtem, egy dinoszaurusz hátán ültem. Ljedd volt, észrevettem a szemén, de nem tudtam, mitől. Megfordultam, és egy kitörni készülő vulkánt vettem észre mögöttünk. Az állat lassú volt, és a láva egyre csak közeledett hozzánk. Mire hátsó állatomat utolérte a vég, egy repülő gyík vett a karmai közé. Rajta egy magamfajta gyermek ült, és csodával határos módon egy nyelvet beszélünk.

– Ki vagy?

– Kristóf a nevem. Megmondanád, hol vagyok?

– Átkerültél az elvarázsolt világba. Itt időhasadásokon térhetsz haza. Pont itt jön egy! Kapaszkodj!

Azzal a jövőbe kerültünk. A gyík úrhajóvá, a pajtásom pedig félemlerobot féle lényvé változott. Átszálltunk egy hatalmas Csillagrombolóra. Éppen egy csata közepébe csöppentünk. Az ellenséges robotok ostroma alatt állt a hajónk. Valakik a kezembe adtak egy fegyvert, és a kapitány így szólt:

– A hetes szektorba!

Mire odaértünk, az ellenség már bevette ezt a területet. A hatosat kellett védenünk. Nagy harc kerekedett. Már vesztesre álltunk, amikor az ismeretlen barátom így szólt:

– Az órát csavard vissza!

Engedelmeskedtem, és ismét mindent csupa fehérség lepett el, én pedig elájultam. Az ágyamban találtam magam, és nagyon megkönnyebbültem, hogy az egész csak álom volt.

Érdekes, az óra a kezemen maradt. Vajon mégsem álmodtam?

Német Kristóf, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Az állatkert lakói

Egy napon anyával, apával és a húgommal elmentünk az állatkertbe.

Láttunk egy hatyút, amelynek hófehér tolla, hosszú nyaka és narancs-sárga csőre volt. A vízben teknősök úszkáltak. Az állatkertben papagájok is hangoskodtak. Diszes tolluk piros, sárga, kék és fehér színű volt. Mellettük sokféle hulló volt. A tigris, a sast, a medvét, a fókát és a majmokat is megnéztük. A tigris csikos és fekete. A fóka a vízben úszott, de ki is jött a partra. A majmok egy kis szigeten voltak, amelyet víz vett körül.

Nagyon tetszett nekem az állatkert.

Horvát Árpád, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

**Tanfelszereléselem – Budai Adrián, 4. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Óbecse**

Kedves Pajtások!

„Kinyílt a jácint, a gólyák kelepelnek, a méhecskék is zümmögnek” – Horváth Angelína nagyon hangulatosan rímekbe szedte a természet feléledésének és az új élet kezdetének néhány jellegzetes mozzanatát. Nem kevésbé volt lírai hangulatban Oláh Dávid, amikor hatalmába kerítette a tavaszi hangulat. Kedvesen idézte fel tanító nénijét Német Orsolya, akivel minden bizonnyal nagyon szép tan éveket töltött el. Remekbe szabott Kovács Tünde „titka”, és élvezettel olvastam Konk Roland munkáját is, aki érdekesen, lényegre törően, egyedien írt a természet egyik legnagyobb kincséről, a vízről.

További hasonló, értelmes munkákat kívánok a végéhez közeledő tanévben!

Nagy Magdolna

Tavaszi hangulat

Olvad a hó, és jön a tavasz,
Ezért örül minden kamasz.
A madarak párt találnak,
És mindannyian vidámak.

Rügyeznek a fák, a bokrok,
És előjönnek a borzok.
Néha esik az eső, fúj a szél,
De azért ez már mégsem tél.

Ez az évszak azért jó,
Mert végre nincs latyakos hó.
A felnőttek jókedvűek,
Mert közelednek a húsvéti ünnepek.

Megjelennek a gólyák, fecskék,
Zümmögnek a méhecskék.
De az álmodozásnak vége,
Mert most már tanulnom kéne.

Oláh Dávid, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsérnye

Valakiről, akit kedvelek

Régóta ismerem, elég koros. Általában sokat viccelődik. Ha rossz napja van, akkor is tartogat számomra néhány tréfát. Habár elég idős, de ha rossz dolog történt, ő rögtön szaladt, hogy nekem segítsen.

Kétszer még az egészségháza is mennie kellett, de nem maga miatt. Szerencsére mindig idejében ért oda. Minden ügyből „bírósi tárgyalást” csinált. Olykor volt, hogy egy egész órán keresztül is beszélgettünk. A szünetekben mindig játszottunk. Volt, amikor még az órán is. Botival is sokat játszott, csiklandozta, és még a fülére is rajzolt egy szép virágot.

Mivel ő a tanító nénink volt, Huszta Erzsébet, ezért négy éven keresztül tanított bennünket.

Nagyon szeretem még most is. Igaz, most már nem tanít, de jó néha találkozni vele, és pár szót beszélni.

Német Orsolya, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarbanizsa

Énekesmadarak – Simon Gábor, 2. osztály,
Nikola Đurković iskola, Bácsfeketehegy

A tükör előtt

Amióta hetedikes vagyok, úgy érzem, hogy sok minden változott. Most már nem érzem magam kisgyerekeknek.

A tanév kezdete óta folyamatosan, lassan, de észrevétlenül változok. Jelenleg azt vettem észre, hogy komolyabban állok hozzá a dolgokhoz, nagyobb akarattal és több gondolkozással. Régen csak akkor mentem edzésre, ha éppen kedvem volt. Ma jöttem rá, hogy ha nem teszek értük semmit, akkor nem is fogom megvalósítani a céljaimat. Így van ez a tanulással is. Apukámra és anyukámra igyekszem hallgatni, figyelni, de nem mindig sikerül. Amikor anyukám mond nekem valamit, annak csak a felét jegyzem meg. Ez részben azért is van, mert ez alatt az egy év alatt sokkal lustább lettem. Ami a barátokat illeti, nem úgy van, mint régen. Akkor még csak egy legjobb barátom volt, mindig vele játszottam. Most már sok barátot szereztem, és mindegyik ugyanannyit jelent számomra. Ahogy változtak az idők, úgy az is változott, hogy nagyon ritkán megyek ki játszani a szomszédaimmal. Ennek egyik oka az időjárás és a sok tanulnivaló is, a másik pedig az, hogy néha érdekesebb dolgokat találok a számítógépen.

Ha tükörbe nézek, az első dolog, amit észreveszek, hogy nem vagyok túl izmos. Ha a hajam is megnőtt már, akkor szanaszét áll, mint aki még nem látott fésűt. Lehet, hogy ez azért van, mert kiskoromban sokat gyurmáztam, és emlékezetem szerint egyszer a hajamba akadt néhány darab. A magasságom átlagos a koromhoz képest. A tömegem szerintem elég nagy. A külsőmön tehát csak az izmokat növelném.

Nekem tetszik az, hogy senki sem ugyanolyan magas, széles, erős vagy súlyos. Sokan a rosszat látják abban, ha kisebbek, gyengébbek, vagy éppen súlyosabbak, mint a többiek, én viszont tudom, hogy nagyon unalmas lenne, ha mindenki ugyanúgy nézne ki. Akkor senki sem lenne különleges.

László Dávid, 7. osztály, I. G. Kovačić iskola, Szabadka

A páva

A pávák a Föld különböző részein élnek. Vannak, amelyek szabadon, de vannak olyanok is, amelyek az állatkertben. A pávák önmagukban gyönyörű állatok. Amikor emberek nézik őket, a pávák szétnyitják a farkukat, és úriembert játszanak, akár az ember. Próbálják azt mutatni, hogy ők a legjobbak, s ezzel takarják el a rossz oldalukat. Pedig ha tudnák, hogy valójában így mutatják ki a foguk fehérjét! Azért nem mindegyikük ilyen, vannak közöttük jók is. Az ilyen emberek a szerénységük miatt gyakran kapnak negatív véleményt, hiába kedvesek. Ám nem ilyen könnyű eldönteni, hogy ki a jó és ki a rossz, mivel azok, akik magamutogatók, csak a kötelességüket végzik, és munkájukban sokra is viszik. Akik pedig visszahúzódnak, esetenként hoppon maradnak. Azért a szabad pávák mégis valamivel boldogabbak az állatkertiekénél, mert nekik vannak barátaik, és a családjuktól sem szakadnak el. Eleinte azonban a nemesi pávák elfelejtik, honnan jöttek, és lenézik a szabadon élő rokonaikat. Pedig olykor ők is visszavágnak a szabadba, csak a hírnév fontosabb nekik ennél. Az állatkertieket a gondozóik finom falatokkal látják el, és azok ezt nem is bánják, sőt ha lehetne, kisajátítanák magunknak a szolgákat. Amelyek pedig szabadon élnek, maguknak keresik a táplálékot, és napokig is éheznek, mégis mindenkit egyszer elvisz a halál.

Balassa Boglárka, 8. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

A tavasz

Zöldell már a fű,
ó, de gyönyörű!
Melegen süt a nap,
Kicsal minden bogarat.

Kinyílik a jácint,
rajta lepke játszik.
Méhecskék zümmögnek,
ide-oda röpködnek.

Fecskék cikáznak az égen,
gólya kelepel a réten.
A természet is felébredt,
kezdődik az új élet.

Horváth Angelína, 4. osztály, Sonja Marinković iskola, Szentmihály

A XX. század időjárása korántsem volt olyan szélsőséges, mint hisszük

Az északi félteke elmúlt 1200 évének éghajlati adatai arról árulkodnak, hogy a XX. század időjárási szélsőségeinek változása nem volt olyan mértékű, mint néhány korábbi században.

A svéd, német, görög és svájci szakemberek alkotta kutatócsoport éghajlati feljegyzésekkel, valamint fák évgyűrűiből, jégmagmintákból és tengeri üledékekből kiolvasható adatokkal dolgoztak.

– Számos korábbi századot sokkal erőteljesebb és kiterjedtebb időjárási szélsőségek sújtottak – mondta a tanulmányt vezető egyetemi tanár. A többi kutató is hangsúlyozza, hogy a globális felmelegedés és az esőzések közötti kapcsolat tisztázása kulcsfontosságú az olyan több milliárd dolláros beruházások szempontjából, mint az élelmiszertermelést biztosító öntözés és a folyók menti árvízvédelem.

A legesősebb és a legszárazabb század

A klímaváltozásra vonatkozó tudományos modellek egy része túlzásba esett az arra irányuló előrejelzésekkel, hogy az emelkedő hőmérséklet a száraz területeket szárazabbá, a nedveseket nedvesebbé teszi, növelve a szélsőséges hóhullámok, az aszályok és a felhőszakadások gyakoriságát.

A vikingek korában esősre fordult az éghajlat

Miért változik a klíma?

A Nature című folyóiratban közölt tanulmány készítésekor vizsgált 196 éghajlati feljegyzés azt mutatta, hogy a XX. századot megelőzően a X. század – amikor a vikingek nagyban portyáztak – volt a legesősebb, a legszárazabb időszak pedig a meleg XII., valamint a hűvös XV. század volt.

A szakemberek szerint az elmúlt évszázadokban a Nap ereje volt az egyik legmeghatározóbb befolyásoló tényezője az éghajlatban bekövetkezett természetes változásoknak.

Azért ne dőljünk hátra!

A szakemberek szerint a mostani eredmények ugyanakkor korántsem jelentik azt, hogy az ember általi üvegházhatású gáz kibocsátás okozta jelenlegi klímaváltozás az eddig véltől kisebb fenyegetést jelentene. Mint hangsúlyozta, az elmúlt években fokozódott a melegedés üteme, és a XX. volt az eddigi legforróbb évszázad az éghajlati adatok feljegyzésének megkezdése óta.

Elektromos étteremautó készül

Az elektromos jármű valóság. A tudósok már előre néznek. Azal kísérleteznek, hogy biztonságosabbá, megbízhatóbbá tegyék őket, valamint önállóbbá és megfizethetőbbé.

Kezdjük egy elektromos járművel, amelyet a fejlesztői szerint úgy terveztek, hogy minden ízlésnek megfeleljen! Nemcsak amiatt, hogy napelemei táplálják akkumulátorait, hanem mert a járművel lehet ételt készíteni. Mikrohullámú sütők és serpenyők vannak csomagok helyett az elektromos autó hátuljában. Vagyis máris kidolgozás alatt áll egy elektromos étteremautó. Hihetetlen, nem?

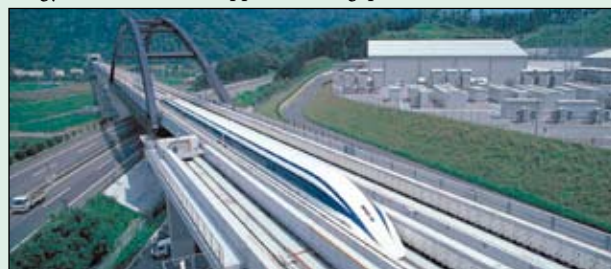

Képünkön a Mitsubishi egy elektromos járgánynak a váza

Tudtad-e?

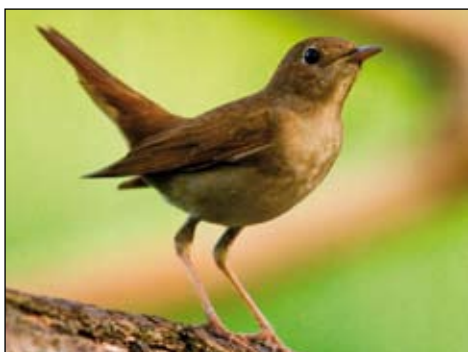
Így nézett ki az első Apple-számítógép 1976-ban.

Átlászó vonatot építenek Japánban. Valójában nem is annyira átlászó lenne a vonat, inkább úgy tünne el szem elől, akár egy kaméleon, a környezetébe olvadva. Ehhez félig áteresztő és tükröződő rétegekkel vonják be a borítását.

Május elején már messziről zöldell a kilombosodott erdő, hangosan csattognak az Afrikából megtért fülemülék, a legelők tocsogói körül nászruhás pajzsoscankók vívnak látszólag véresen komoly, a valóságban inkább játékos, ártalmatlan párharcokat.

Újra halljuk a nagy póling szép, bugyborékoló nászhangjait, miközben a nagy kócsag és a nyári ludak már tojásokat melengetnek, az utóbbiak akár már sárga pihés fiókáikat vezetgetik. A csendes alkonyi órákban messzire száll a zöld levelibékák hangos, nemegyszer több száz tagú kórusának hangja, amit andalítóan fest alá a vöröshasú unokák halk, leheletfinom muzsikája.

Fülemüle

Május a legszebb és leggazdagabb tavaszi hónap. Az erdőben a lombkoronából szól a sárgarigó (régies nevén: aranymálikó) gyönyörű „huncut a bíró” flótája, hangosan kiáltozik a kakukk, és felébredt hosszú téli álmából a hétalvó nagy pele is. Bármerre nézünk, erdőn, mezőn vagy a vizek, nádasok környékén, mindenütt virágokat látunk, felettük rovarok repdesnek, és megszólnak, csendesen ciripelni kezdenek

Örök megújulás

földbe vajt kis üregeik előtt az ott sütkérező mezei tücskök.

Járjuk nyitott szemmel, halló és értő füllel a természet ösvényeit is! Próbáljuk ellesni kisebb-nagyobb titkait, azokat a néha talán hétköznapi, mégis oly megragadó, apró mozzanatokot, amelyekből a bennünket körülölelő természetes világ nagy egésze felépül. A vizek környékén már kora tavasszal zajlik az élet. Büszkén emelkedik a víz fölé a sárga nőszirm, de a nagy vízboglárka fehér virágait is megcsodálhatjuk. A nádasok mélyén is kezdődik a költési időszak. A hófehér nagy kócsag az avas nádban épült fészken ül, a tojásait melengeti. Telepesen költ, majdnem mindig több pár van egymás közelében. Nem is olyan rég, a múlt század derekán egy-egy nagy kócsag megpillantása még eseményszámba ment, az állomány azóta szerencsére nagyon megerősödött, és egyáltalán nem számít ritka madárnak.

A nagy kócsag mellett az első fészkelők közé tartozik a nyári lúd is. A Nagyalföld vagy a Pannon-síkság bizonyos részein szőke libának is nevezett madár a házi libafajták őse. A falu szélén legelő libák már zömmel fehérek vagy fehérarkkák, hangjuk, a gágogó kiáltás azonban meg egyezik vad testvéreikkel. A nyári lúd fészkelja öt-hat tojásból áll, ezekből négyheti kotlás után kelnek ki a kislibák. Fészekahagyók, a szüleik a felszáradásuk után a vízre vezetik őket. A család hajnalban, kevéssé zavart területeken napközben is kijár a vízparti füves területre legelészni. Amíg a kicsinyek a fűszálakat csipegetik, a két öreg kinyújtott nyakkal figyel, és az első gyanús

jelre a vízre vezeti az apróságokat. A menyétfélék közül a vidra a vízi életmódhoz alkalmazkodott. Ujjai között úszóhártya feszül, barna bundája sűrű, tömött, a téli és kora tavaszi ugyancsak hideg vízben is védelmet nyújt az állat számára. A vidra kitűnően úszik, a mélyben izmos, elhegyesedő farkával kormányozza magát. Zsákmányát a víztükör alatt üldözi, a nagyobb halat a partra viszi, és ott eszi meg. Tartózkodóhelyét ezek a halmaradványok, halszákkal teli ürüléke és az iszapon vagy (téli) a hóban hátrahagyott úszóhártyás lábnyomai árulják el. Többnyire éj-

Vidra

szaka jár zsákmány után, de nyugodt, zavartalan környéken nappal is megfigyelhető. Halak mellett rákokat, vízbe került rágcsálókat, békákat fog, de leránthatja a felszínen úszó madarat is. Általában percenként jön levegőért a felszínre, de ha szükséges, akár négy percig is kibírja levegővétel nélkül. Alábukva négyszáz métert is megtehet, mielőtt felbukkanna.

Sch. E.

Bátaszéki lett az év európai fája

Nagyszerű hír járta be nemrég a Földet. Internetes szavazás által Európában az év fája megtisztelő címet egy bátaszéki molyhos tölgyfa érdemelte ki. A matematikaversenyről nevezetes dél-magyarországi település legöregebb fája és büszkesége a helybeli Szent Orbán-kápolna mellett nőtt terebélyesre. A februárban meghirdetett versenyből győztesként kikerült bátaszéki tölgy 72 653 szavazatot kapott.

GYÓGYNÖVÉNYEINK

A galagonya

Már virágzik a galagonya, május-június táján lehet gyűjteni a virágos ágvegeket. Akkor szedjük, amikor kezdődik a virágzás, ha már a virágszirmok lehullanak, elkéstünk a gyűjtéssel. A növényt évszázadok óta ismerjük, a cserje többnyire kertekben, szántóföldek szélén nő, vadon vagy telepített formában. A kilencméteresre is megnövő bokor formára nyelve fehér virágaival, piros bogyoival gyakorta szolgál dekoratív kerítésként is. A galagonya hatóanyagai csökkentik a vérnyomást és a vér koleszterinszintjét, így jó hatással van a szívre.

A hajómanó meséje

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy hajómanó. Egy óriási óceánjáró hajón élt, amely árut szállított egyik kikötőtől a másikba. Óriási volt az óriási hajón minden: óriási a kémény, óriási a kormánylapát, óriási a zászló, óriási a fedélzet, óriási a vasmacska, óriási a hajtókar, óriásiak a láncok, óriásiak a huzalok.

Bámult is minden hajó, mikor befutottak a kikötőbe! Laposan nézett a bálnavadász hajó, féltékenyen lesett a sétahajó, elismerően ámult a vitorláshajó, ijedten pislogott az utasszállító hajó, kacéran kacsingatott a kisasszonyhajó, komolyan figyelt a tengerfelettjáró, rövidlátón hunyorgott a tengeralattjáró.

– Óriási! Az én hajóm a legóriásibb! – ujjongott a hajómanó. – Ezer hordó gépolaj!

Peckesen kiállt a hajóhídra, s onnan nézte, hogy a rakodómunkások ezer hordó gépolajat gurítanak le az óriási hajóról. A hordók helyébe kétezer láda banánt rakodtak, aztán felszedték a horgonyt, és továbbhajóztak új vizek felé.

Büszkén lobogott a hajózászló, biztosan kormányozott a kormánylapát, diadalmasan füstölt a hajókémény:

– Így füstölnek, lám, a nagyok! Én egy fontos, nagyon fontos kémény vagyok! – és pöffentett egy óriási füstpamacsot.

– Semmit félbe én nem hagyok! Én egy fontos, nagyon fontos lapát vagyok! – és északnak fordította az óriáshajót.

– Selymem feszül, fénylik, ragyog! Én egy fontos, nagyon fontos zászló vagyok! – és óriásit csattant a szélben.

– Óriási! – lelkesedett a hajómanó. – Ezen a hajón mindenki tudja a dolgát!

Ebben a pillanatban halk sóhajítás hallatszott. Mintha valaki finoman ásitott volna egyet.

– Ki ásitozik itt?

– Bocsanat... Én vagyok, a csöppnyi csavar.

– Csöppnyi csavar?! Itt, ahol mindenki óriási?!

– Én csöppnyi vagyok. És fölösleges...

– Jegyezd meg, hogy ezen a hajón senki sem fölösleges! Itt mindenki hasznos! Mindenki fontos! Mindenki dolgozik!... Hol vagy hát?!

– Az orrod előtt. A hajtókar könyökében.

– Ó...! Valóban csöppnyi vagy, de akkor se fölösleges! Ha idecsavartak, akkor óriási szükség van rád!

– Ha-hahhhh...

– Ne ásitozz!

– De ásitozz! Mert unatkozom! Itt senki sem törődik velem!

– És én?! Én senki vagyok?! Siránkozás helyett inkább végezd a dolgodat!

– Akkor mondd meg, hogy mi a dolgom!

– Azt nem tudom! De az biztos, hogy óriási!

– Óriási dolguk a többieknek van!... A kémény füstöl! A kormánylapát kormányoz! A zászló lobog! A gépek zakatolnak! A láncok csörögnek! A huzalok feszülnek... De én?! Én nem csinálom semmit! Csak kuporgok itt! Elegem van az óriási dolgokból!

– Nyugalom, csöppnyi csavar, óriási nyugalom! Holnap újból meglátogatlak!

Másnap szörnyű vihar tört ki a tengeren. Rázkódott az óriási hajó. Rázkódott a kémény. Rázkódott a kormánylapát. Rázkódott a zászló.

– Fontos feszül, nagyok, ragyog, fontos félbe, fontos félbe, zászló vagyok!...

– Semmit hagyok, füstbe ragyog, fontos fénylik, fontos fénylik, lapát vagyok!...

– Selyemzászló nagyon ragyog, fontos feszül, fontos feszül, kémény vagyok!...

Egyszer csak: nyekk! – megállt a hajó. A vihar is elült. Csend lett.

– Mi történt?! – rohant elő a hajómanó.

– Kétezer láda zöld banán, mi a baj? Miért nem füstöl a kémény? Miért nem kormányoz a kormánylapát? Miért nem lobog a zászló? Miért nem zakatolnak a gépek? Miért nem csörögnek a láncok? Miért nem feszülnek a

huzalok? Minden a helyén, mindenki munkára kész, miért nem megyünk mégsem? Miért áll a hajó?

...És akkor megpillantotta a hajtókar könyökén a lyukat: a csöppnyi csavar kirázódott a helyéről, s most ott hevert a hajópallón.

– Csöppnyi csavar! Csak nem alszol?!

– Nem, csak teljesen kicsavarodtam.

– Miattad nem megy a hajó!

– Miattam?! Te ugratsz engem!...

– Most nagyon figyelj! – azzal a hajómanó fölcsippentette, és helyre csavarta a csöppnyi csavart.

Nyomban működni kezdett a hajtókar, megfeszültek a huzalok, csörögtek a láncok, munkába lendültek a gépek, lobogott a zászló, kormányozott a kormánylapát, és füstölt a kémény, mintha abba se hagyta volna!

– Óriási! Miattam megy a hajó!

A csöppnyi csavar azóta is ott szolgál a hajtókar könyökében. Továbbra sem törődik vele más, csak a hajómanó. A csöppnyi csavar mégis olyan erősen kapaszkodik, mintha óriási lenne!

– Nem fáradok, nem nyughatok! Én egy fontos, nagyon fontos csavar vagyok!

A hajómanó pedig peckesen jár-kel az óriási hajón:

– Hiába, ahol én vagyok a hajómanó, ott mindenki tudja a dolgát!

Döbrentey Ildikó

Végel László

Balkáni szépség, avagy Slemil fattyúja

(Részlet)

A katonák a biciklit bámulták. Egyikük csodálkozva kérdezte, hogy az meg mi. A kapitány megkopogtatta az egyik közlegény kobakját, és rákérdezett: még sohasem láttál biciklit? Lerí rólad, hogy parasztnak születél, és az is maradsz, mondta mogorván, majd köpött egy hegyeset. A katona megszeppenve pislogott. Ilyen biciklivel flangálnak a belgrádi urak, fontoskodott a kapitány, majd nagyapa felé fordult. Tudsz kerékpározni?

Hogyne tudnék, válaszolt lelkesen annak öröme, hogy a kapitány szelidebb hangnemre váltott. Ez a tónus hatott a katonákra is, mert egyikük egy lapos üveget vett elő, és pálinkával kínálta nagyapát, aki félénken sandított a kapitányra, az pedig biztatta, húzza csak meg a butykost, jó szívvel kínálják, ne gondolja, hogy emberevőkkel találkozott. Nagyapa óvatosan leengedett a torkán egy korty nedűt.

Szóval tudsz kerékpározni, folytatta a kapitány barátságosabban. Igenis, kapitány úr, válaszolta szolgálatkészten nagyapa.

A kapitány egy ideig törte a fejét, majd a közlegényhez fordult, és megparancsolta, hogy azonnal vezesse elő Ivana Perišić művésznőt. Belgrád gyöngyszeme, jegyezte meg a kapitány bizalmasan. Gyönyörűen énekel, és szemet gyönyörködtetően táncol. A Mažestik bárban bájolta el a minisztereket, gyakran az urak ölébe huppant, akik utána megnyalták mind a tíz ujjukat, majd felhajtották a pezsgőt. A férfiszobrokat is életre kelti, amikor megérinti őket. Tapasztalatból mondom, büszkélkedett a kapitány. Nem akármilyen nő. Megígértem neki, folytatta diadalmasan, hogy Bécsben a császár ágyában fogunk szeretkezni. Úgy vigyázz rá, mint a szemed fényére.

A közlegény rohamlépésben érkezett, majd szalutált a kapitány előtt. Ivana Perišić művésznő előállított, harsogta.

A kisasszony kihívóan lépkedett. Még nagyapa szíve is megdobbant. Nekem bevalotta, hogy ilyen szép nőt Bécsben sem látott. Hosszú fekete haja a válláig ért, dereka pedig olyan karcsú volt, hogy egy kézzel is átölhelte volna. A vérvörös blúz feszült rajta. A kapitány diadalmasan közölte vele: a bécsi bevonulás előtt ezzel a fickóval biciklizhet Újvidéken. Előbb azonban zászlót hozzatok, szerb zászlót, csapott a homlokára, hadd tudják meg a magyarok meg a németek, hogy bevettük Újvidéket. A katonák pár perc múlva futólépésben hozták a zászlókat.

Éz túl nehéz, nyafogott a kisasszony.

Kisebb zászlót, de azonnal, ordított a kapitány, szép, kis, könnyű zászlórúdon szerb zászlót hozzatok, az anyátok őristenit.

Nagyapa kitolta a biciklit a műhely elé. A hátsó ülésre kispárnát helyezett, nehogy az ülés feltörje a kisasszony formás hátsóját. Ivana felpattant, a kapitány pedig a kezébe nyomta a szerb zászlót, majd figyelmeztette nagyapát, legyen óvatos, mert hadbírósgon végzi, ha a kisasszonynak baja esik. Nagyapa megígérte, hogy úgy vigyáz a kisasszonyra, mint a szeme fényére, és beletaposott a pedálba. A járdán karikázott, mert ott simább volt az út. Attól félt, hogy amennyiben a macskaköves úttesten halad, akkor a kisasszony panaszt tesz a kapitánynak, hogy a rázós úton feltörte a fenekét az ülés. Óvatosan taposta a pedált, a kisasszony boldogan sikoltozott: meg sem állunk Bécsig! Mondd utánam, meg sem állunk Bécsig, sikongta nagyapa fülébe, aki szegény, mi mást tehetett volna, torkaszakadtából kiabálta, hogy meg sem állunk Bécsig. A kisasszony pedig buzdította: hangosabban, még hangosabban. A járókelők, köztük nagyapa néhány ismerőse, gyanakvó tekintettel méricskéltek.

Nagyon élvezem, sutogta a fülébe a kisasszony, szorosan átölve nagyapa mellkasát. Nagyapa bevallotta azt is, hogy egész testében furcsa bizsergést érzett ekkor. Soha életében még nem tapasztalt hasonlót. Bámulta a szerb zászlót, amit a kisasszony a mellén összekulcsolt kezében szorongatott, miközben harsogta, hogy Bécsig nincs megállás. Úgye, megtanítasz kerékpározni, csilingelt Ivana hangja. Mert akkor két keréken vonulhatnánk be Bécs városába, a császár kastélyában pedig óriási ünnepséget csapunk. Pezsgőzünk a császárral, ha akarod, folytatta kacarászva. Ígérem, kiabálta nagyapa, elsősorban azért, nehogy magára haragítsa a kisasszonyt, az pedig ellene uszítja a kapitányt. Viszont nem olyan biztos, hogy csak erről volt szó. Elismerem, hogy abban a pillanatban nagyapám őszintén szeretett volna a kisasszonnal Bécsig karikázni. Ettől a gondolatától azonban megrémült, mert – ahogy mesélte – hirtelen fékezett. Forduljunk vissza, makacsolta meg magát. Szóba sem jöhet,

durcáskodott a kisasszony, repüljünk tovább. Nagyapa képtelen volt ellenállni. Gyorsabban, gyorsabban, biztatta a kisasszony. Nagyapa összeszedte minden erejét, és még erőteljesebben pedálozott. Sohasem száguldozott ilyen sebesen a városban, mint akkor, vallotta be. Kifulladt. Alig maradt már ereje. Zihált. A műhely közelében a kisasszony arra kérte, álljanak meg, mert szeretne kérdezni valamit. Nagyapám fékezett.

Jártál-e valaha Bécsben, kérdezte tágra nyílt, csillogó szemmel. Jártam a mester úrral, válaszolta. Én is, sutogta bizalmasan a kisasszony. Csak be ne árulj a kapitánynak! Én meg Barbara művésznővel utaztam Belgrádból Bécsbe hajón. A háború előtt történt. Soha életemben nem fogom elfelejteni azt az utazást.

Kedves Olvasó Tanulók!

A regény főhőse Slemil János, egy újvidéki címerkészítő mester, akinek – a térséget sújtó háborúk és ideológiák terhelte – élettörténetét unokája meséli el az utókornak okulásul. Legfontosabb tanulsága ugyanis ezeknek a történeteknek és anekdotáknak az, miszerint a kisember anyanyelvétől és nemzetiségétől függetlenül mindig, minden háborúnak és rendszerváltásnak csak vesztese lehet.

A 2015-ben napvilágot látott *Balkáni szépség* Végel László regénysorozatának (*Bűnhődés*, *Neoplanta*) harmadik darabja. Az utóbbiból olvastatok részletet 2014 folyamán a Gyöngyhalásban.

A vajdasági Márquez – mondják Végel Lászlóra. Van benne igazság.

Bence Erika

A magyarság, mint a világ más népei is, gyakorlatilag bármit képes hangszerként használni. Ezért a népi hangszerek nagy változatoságot mutatnak, a hétköznapi használati tárgytól kezdve, mint például a tejeskanna vagy egy pár kanál, az egész kifinomult hangszerekig, mint amilyen a hegedű vagy a harmonika.

Üstdob

A népihangszer-készítés kétféle módon történt: vannak nemesen egyszerű instrumentumok (például nádsíp, köcsögduda), és rendkívül bonyolult, nagy jártasságot és hozzáértést kívánó hangszerek (például cimbalom, tekerőlant). A rendszerezésre hajlamos tudományos alapos-

Faragott furulya

NÉPI MUZSIKA

Ismered-e a népi hangszereket?

ság a népi hangszereket négy nagy csoportba sorolja a hangkeltés módja és helye szerint.

Ugyanakkor a hangkeltés módja és helye szerint megkülönböztetünk: legegyszerűbbeket, ezek talán azok, melyek önmaguktól szólnak, kiegészítő hangforrás nélkül. Ilyen például a kerepelő, a fából készült xilofon, a doromb, de akár az a két kanál vagy felfordított kanna is, melyel a cigányzenészek kísérik a táncosaikat.

A második hangszercsoport egy kifeszített membrán segítségével szólal meg.

Ide tartoznak a változatos dobok, a köcsögdudától a kisbíró dobjáig; a különféle sípok, melyek saját hangját dúdolással erősítik meg.

Tambura

Még nagyobb gyakorlatot és zenei érzéket kívánnak azok a hangszerek, melyekben a hang egy üres testben, rezgetve szólal meg. Ilyenek a tilinkók, furulyák, körtemuzsikák, de ide tartozik a tárogató, a klarinét és a bőrduda is.

A negyedik csoportunkban a hangot rezgő húr adja, legyen az citera, cimbalom, koboz, tekerőlant, ütőgardon, hegedű vagy tambura.

Vidékünkön, mint ahogyan az Alföldön is, egyaránt külön műfaj a tucatnyi citerán együtt játszó zenekar. Nemzetközi elismertséget legin-

Bőrduda

kább a XIX. század végétől felbukkanó, vegyes összetételű, leggyakrabban hegedűből, cimbalomból, nagybőgőből álló zenekarok szereztek, melyek autentikus magyar és cigányzenét, műdalokat egyaránt játszottak. A népzene és a népi hangszerek reneszánsza a táncmozgalomnak köszönhető, mely a múlt század hetvenes éveitől visszaadta e különleges magyar hagyomány becsületét.

Tudod-e?

Hangszereink nagy része ázsiai eredetű. Keleti hangszereknek számítanak a citerafélék, koboz, furulyafélék, tilinkó, doromb, üstdob, láncosbot, pergő, kolomp, cintányér, vonósok, kettős nádsípos hangszerek (tárogató), pánsíp, duda, körtemuzsika.

NÉZZÜK EGYÜTT!

Nemcsak a láthatót festette: Orbán Dezső

Az impresszionista festők a XX. század hajnalán a természetes fényt szinte ünnepelték: hajnaltól alkonyig elragadta őket a fény és a színek kapcsolata. Nem a hagyományos vallási, történelmi tárgyakat keresték, hanem a táj és a mindennapi élet jeleneteit, a modernizálódó várost festették szabad ecsetkezeléssel. A pillanatról pillanatra változó látványt rögzítették, a képet nem részletek, hanem a sok kis foltból összeálló egész hatása jellemezte.

Orbán Dezső is az impresszionizmus festői kifejezéseit használta, de egyben meg is haladta, művein már a kubizmusra jellemző formákat, szerkezeteket látunk – például a poszteren lévő *Városka a domboldalon* című képén. Pályája során ő is eljutott a modern festészet fontos törekvéseiig, hogy az alkotó nemcsak a láthatót, hanem az elgondolható is megjelenítheti.

A 102 évet megélt művész 1884-ben született Győrött, ahol matematikusnak készült, aztán önképzéssel lett festő. Más magyar alkotókhoz hasonlóan a XX. század első évtizedében Párizsba ment, és a posztimpresszionizmusnak nevezett irányzat vagy inkább módszer szellemében alkotott. (szitakoto.com)

Városka a domboldalon

A legyőzhetetlen Armada veresége

Nem sok utalás volt a XVI. század vége táján arra, hogy nagy leszámolás készülődik a tengeren az angol és a spanyol hajóhad között. A viszonyok a két ország között ugyanis látszólag békések voltak, a két uralkodó, II. Fülöp spanyol király és I. Erzsébet angol királynő baráti politikát folytattak.

A két ország közötti viszonyok azonban csak látszólag voltak békések. A spanyolok a világ urainak képelték magukat, s ebben csak Anglia vehette fel velük a versenyt. Az angolok, elsősorban Sir Francis Drake kapitány (egyések szerint a királynő kalóza) ugyanis rengeteg borsot tört a világalomra törekvő spanyolok orra alá azzal, hogy fosztogatta az Újvilágból rengeteg kincssel hazatérő spanyol hajókat. Csupán idő kérdése volt, hogy a spanyolok mikor elégeik ezt meg. Mindezt csak tetézte a németalföldi lázadás. Váratlan fordulat következett be, amikor 1587 áprilisában Sir Francis Drake kapitány megtámadta a spanyol partokat és a fontos spanyol kikötőt, Cádizt, de ezzel csak elodázta a végső leszámolást. Egy évvel később II. Fülöpnek mégis sikerült felállítania az angolok megleckéztetéséhez szükséges hajóhadat. Az Armada 40 hadihajóból és 90 más kísérőhajóból állt, s a hajókon 8000 tengeressel és 19.000 katonával 1588 májusában kifutott Lisszabon kikötőjéből.

A spanyolok fő célpontja nem más mint maga London volt. Elképzelésük szerint a Temzén behajózva veszélyeztethetik az angol fővárost. Az Armada 130 hajójának élén don Alonso Pérez de Guzmán, Medina Sidonia hercege állt. Taktikájuk azonban, mint később kiderült, idejémult volt. Nem is csoda, hiszen a herceg soha nem vezetett még ekkora hajóhadat, semmi tapasztalattal nem rendelkezett. Az angol Királyi Haditengerészet könnyű, mozgékony hajókkal, emellett nehéz galleonokkal is rendelkezett. Kapitányaik tapasztaltabbak, tengerészeik jártasabbak voltak a La Manche vizein. Charles Howard

A legyőzhetetlen Armada

of Effingham állt a hajóhad élén, aki soha nem döntött Francis Drake megkerdezése nélkül. A hajóhad Plymouth kikötőjében gyülekezett.

Az ellenfelek első találkozására július 31-én került sor. Az Armada felállt a szokásos félkör alakban, félelmetes látványt nyújtva. Céljuk a közelharc volt, emiatt sok katona állt a fedélzeten, várva a megfelelő pillanatot, hogy az ellenfél hajóihoz jusson. Az angolok azonban hosszú oszlopban álltak fel, ellenfeleik nagy meglepetésére, s hamarosan leadták az első lövéseket. Messzehordó ágyúikkal már akkor lőtték a spanyolokat, amikor ezek még nem értek tüztávolságba.

A csata augusztus 8-áig tartott. Fontos szerepet játszottak benne az úgynevezett gyűjtőhajók, amelyeket megraktak gyűjtőanyaggal, és a szél segítségével beirányították ezeket a tömör sorokban felsorakozott spanyol hajók közé. A nyolc gyűjtőhajó óriási pusztítást vitt végbe, a spanyoloknak nem maradt más hátra mint a menekülés. De még ezt is rosszul csinálták. A mai Skócia és Írország megkerülésével próbálták visszajutni Spanyolországba, így aztán sok hajó eltévedt, elveszett, viharba került. Egyes források szerint ezek a viharok több kárt okoztak a flottának, mint maga a csata.

A spanyoloknak óriási veszteségeik voltak, 15.000 halott, megannyi sebesült, és a flotta fele odaveszett. A megmaradt része csak a sziget megkerülésével tudott visszatérni Spanyolországba. Ehhez képest az angolok veszteségei jelentéktelenek voltak.

Az Armada megsemmisülése megváltoztatta a tengeri hadviselést, egyúttal szertefoszlatta a spanyolok világalomai álmait is, helyükre a következő három-három és fél évszázadra Anglia lépett. Ez volt egyébként az angolok egyik legnagyobb győzelme a történelemben.

Gyarmati Balázs történész

Az Armada útvonala

Az 1588-as tengeri ütközet a La Manche-csatornán

Az alábbiakban három sorozatra hívjuk fel a figyelmedet, amelyek még újak számítanak, de első évaduk kiállta a próbát, így visszatérnek második évaddal.

Jól indított az Árnyvadászok

Január közepén kezdték el vetíteni a Cassandra Clare könyvsorozatán alapuló Shadowhunterst, azaz Árnyvadászokat, amely igen jó eredménnyel nyitott. A sorozat nézettsége a továbbiakban sem csökkent, sőt a Freeform (korábbi ABC Family) második legnézettebb műsora lett. Ahogy az várható volt, a csatorna berendelte a második évadot is. A híresztelések után Martin Moszkowicz és McG producerek is megerősítették, hogy már dolgoznak a folytatáson, sőt a közösségi hálón élő kapcsolatban is bejelentették, hogy lesz második évad. A szereplők közül Katherine McNamara, Emeraude Toubia, Isaiah Mustafa és Harry Shum Jr. élőben jelentkezett, de a telefonkapcsolat segítségével Dominic Sherwood, Matthew Daddario és Alberto Rosende sem maradt le az eseményről. Az Árnyvadászok Cassandra Clare művének második adaptációja. A játékfilmsorozatra tervezett első adaptáció első része, A végzet erekléyi – Csontváros, Lily Collins és Jamie Campbell Bower főszereplésével csalódást okozott, így nem is készült el a folytatás, a történetből így tévésorozat lett.

Visszatér a Scream Queens

Hamarosan visszatér a képernyőkre a Fox csatorna Scream Queenese is. A második évad ötéves időugrással indul, amikor is a sorozat hősei, elhagyva a főiskolai kampuszt, egy kórházban borzolja tovább a kedélyeket. Nemrég arról is lehullt a lepel, hogy kik lesznek a folytatásban. Emma Roberts, Lea Michele, Jamie Lee Curtis, Keke Palmer, Abigail

Kiállták a próbát

Breslin, Billie Lourd, Glen Powell és Denise Hemphill aláírták a folytatásról szóló szerződést, de a filmkészítők azt mondják, hogy meglepetésvendégekre is lehet számítani. A Scream Queens első évadában fiatal énekes hírességek is megjelentek: Ariana Grande és Nick Jonas.

Folytatódik a Mr. Robot

Tavaly júniusban debütált a USA Network legújabb drámasorozata, a Mr. Robot, amely nemcsak az Egyesült Államokban, de az egész világon hamar népszerű lett. A sorozat magas nézettséget ért el, és pozitív visszajelzéseket kapott, sőt az év elején Golden Globe-díjra jelölték a legjobb tévésorozatnak járó kategóriában, majd pedig meg is kapta a díjat. Az első évad fináléja rengeteg nyitott kérdést hagyott maga után, a számítógépekkel, hackerkedéssel és drámával teli Mr.

Robot így idén nyáron visszatér a második évaddal, amelyről a sorozat producere hintett el érdekességeket. Sam Esmail szerint a második évad főleg a titkokra és a való életben is fennálló problémákra fókuszál, ahogyan ezt az első évad is tette, de azokra a kérdésekre is válaszokat ad, amelyek izgatják a nézők fantáziáját az egyik szereplő eltűnése és Mr. Robot karakterét illetően. Sam Esmail a második évados spoilerek mellett azt is elárulta, hogy Stephanie Corneliussen (Joanna Wellick) és Michael Cristofer (Philip Prince) karakterei az új évadban már állandó szereplők lesznek, de két újonc, Leon (Joey Badass) és Derek (Chris Conroy) is feltűnik a színen. Míg Leon Elliot egyik régi barátját kelti életre, addig Derek Joannával kerül majd érzelmi kapcsolatba. A Mr. Robot főszereplője Rami Malek, de a szereplők közt találhatjuk Christian Slatert is.

Visszatér a zenevilágba

Alicia Keys négy évig tartott pihenőt. Ennek oka teljesen érthető, hiszen nagyobbik fia, Egypt, négy évvel ezelőtt jött a világra, kisebbik csemetéje, Genesis pedig nemrég múlt egyéves. Az énekesnő az elmúlt éveket főállású anyaként töltötte, de nemrég bejelentette, hogy készen áll a visszatérésre, és még az idén új szerzeményekkel örvendezteti meg hűséges rajongóit, sőt egyik dalát már be is mutatta egy népszerű szombat esti műsorban. Ráadásul ő az első előadó, akit szerződtek a júniusban megrendezésre kerülő BET díjátadó gálára sztárvendégként, de a zenei hírek arról is beszámoltak, hogy ő lesz az amerikai Voice negyedik bírója Miley Cyrus, Adam Levine és Blake Shelton mellett.

Újból dalra fakad

Lali Esposito argentin színésznő-énekesnő telenovellák közkedvelt szereplője, kiváltképp a Csacska angyalból lehet ismert. Első lemeze 2014-ben jelent meg, majd turnéra indult, azóta pedig több sorozatot és filmet is forgatott. Nemrég bejelentette, hogy ismét a zene felé fordul, és még az idén újabb lemezzel rukkol elő, amely a Soy címet kapja. Lali Esposito közben nem hanyagolja el a filmézését sem, Martin Piroyanskyval forgatott új filmje augusztusban jelenik meg, hamarosan pedig egy életrajzi filmet is elkezd forgatni Tita Mirello címmel.

Kilép a zenekarból

A Leaves' Eyes norvég zenekar legutóbbi albuma tavaly szeptemberben jelent meg, és azóta is sorra sikereket ér el. Épp ezért érte váratlanul a hír a rockrajongókat, miszerint Liv Kristine, az együttes énekesse, személyes okokra hivatkozva kilép a zenekarból. Az együttes többi tagja a kiválást követően nem tétlenkedett, és már meg is találták az új énekesnőt a finn származású Elina Siirala személyében, akinek neve az Enkelination zenekar kapcsán csenghet ismerősen.

A Leaves' Eyes 2003-ban alakult Liv Kristine és férje, Alexander Krull által a németországi Ludwigsburgban. Liv ezt megelőzően a Theatre Of Tragedyben énekelt, ahonnan végül zenei nézetkülönbség miatt távozott. A Leaves' Eyes első albuma, a Lovelorn 2004-ben, Liv és Alexander kisfiának születése után jelent meg, ezt követte a Vinland Saga 2005-ben, négy év múlva a Njord, majd pedig a Meredead, a Symphonies of the Night és King of Kings. A szimfonikus metalegyüttes immár Elinával kiegészülve folytatja turnéját, amelynek keretében Európába, Észak-Amerikába és Mexikóba is ellátogatnak.

Dokumentumfilmet készítettek

Minden kétséget kizáróan a Tankcsapda Magyarország egyik leg-sikeresebb rockzenekara. A csoport tagjai több mint két és fél évtizedet töltöttek együtt, barátságuk pedig kiállta az idők próbáját: még mindig együtt vannak, és még mindig tudnak újjal szolgálni többgenerációs hallgatótáboruknak.

A formáció munkásságát és mindennapjait a Három rohadék rockcempész – A huszonötödik év című, Lévai Balázs rendezte, 105 perces filmalkotás örökíti meg. Beharangozóként a közelmúltban a zenekar közzétette a film betétdalául is szolgáló Alföldi gyerek című zeneszámot. A debreceni együttes 2014-ben ünnepelte 25 éves fennállását, ez alkalmából pedig egy éven át kísérte a stáb a tagok mindennapjait.

Kedves Bizalmas sorok!

Nyolcadikos lány vagyok, és egy óriási gondom van. Úgy érzem, hogy az utóbbi egy hónapban teljesen elveszítettem az életkedvemet. Utálom az iskolát, a tanulást, nincs szerencsém a szerelemben sem, semmi sem érdekel. Az egyedüli, ami jó, az a hétvége, amikor nincs iskola, és szabad vagyok. Ilyenkor a barátaimmal szórakozni megyek, van, amikor leisszuk magunkat, de már ez sem érdekes, UNALMAS

MINDEN! Nincs miért élnem. Néha úgy érzem, hogy jó lenne eltűnni, nem létezni. A családom és a szüleim azok, akik miatt kitartok, mert tudom, hogy megőrülnének, ha bármi történne velem. Mit tegyek?! Mit tegyek, hogyan jöjnek rendbe, hogyan oldjam meg a gondomat?! ? Tudom, hogy nagyon fiatal vagyok, nem tapasztaltam meg, mi is az élet, de...

„Alkony”

Válasz:

Igazán megértem, hogyan érzed magadat, mert nagyon sok serdülő hasonló érzésekkel, gondokkal küzd, mint te, de van, hogy felnőttkorban is ránk tör a mélabú, és kilátástalannak tartjuk az életünket, ám mindig van valami szép és értékes pillanat, ami újra felemel bennünket a padlóról, és megyünk tovább. A diákok esetében a tanulással járó kiegészés az, ami padlóra dobja őket, mert ha hiszed, ha nem, a szellemi munka is rengeteg energiát fogyaszt. Te most a serdülőkorban még keresed önmagadat, az élet értelmét. Ebben a pillanatban mintha megkeveredett volna nálad a fontossági sorrend, az élet értelmének keresésében megfeledekeztl azokról a fontos dolgokról, amelyek a korodbeli fiataloknak jelentik az életük alapját. Lehet, hogy nevetni fogsz, de ha hiszed, ha nem, ez számotokra most az iskola. Persze nem ez az egyetlen dolog, de a serdülőkor alapvető feladata az ismeretek megszerzése, a tanulás, hiszen így ismerjük meg a világot és önmagunkat is, bővítjük ismereteinket, hogy végül kikristályosodjon, hogy mivel fogunk foglalkozni életünkben. Az iskola az, ahol barátokat szerzünk, megismerkedünk a másik nemi, barátokozunk, szerelmesek leszünk, izgalmas életet élünk. Te viszont a hétvégét várod, hogy éljél, szórakozzál, leigyd magadat stb. Nem csoda, hogy üresnek érzed magadat, hisz nem találsz boldogságot. A boldogságot pedig akkor éljük meg, amikor megvalósítottuk vágyainkat, óhajainkat, amikor megvalósítottuk önmagunkat az ismeretszerzésen keresztül, barátságokon keresztül, életkorunknak megfelelő élettapasztalatot gyűjtöttünk. A boldogság, hidd

el, nem a nagy dolgokban rejtőzik, hanem egészen kicsikben, pillanatokban. Neked újra meg kell szeretned önmagadat, hogy ne önpusztító életet éljél. Amikor újra megszereted önmagadat, megváltozik majd körülötted a világ is: több szerencséd lesz a szerelemben is, mert a most mélyre elásott értékeid újra felszínre kerülnek, és kifejezheted őket. Ez pedig akkor lesz, amikor újra sikeres leszel az iskolai tevékenységekben. Kezdetnek kezdj el rendszeresen mozogni, tornázni, táncolni, és jobban fogod érezni magadat a saját bőrödben. Jó lenne, ha bizalommal lennél az iskoládban dolgozó pedagógushoz, pszichológushoz, akik tanácsaikkal, támogatásukkal segítenek megtalálni önmagadat. Te már megtetted az első lépést, amikor megfogalmaztad a leveledet és a problémádat. Biztos, hogy a körülötted lévő szeretteid, barátaid segítenek kilábalni, csak tudatni kell velük, hogy gondod van. Hidd el, nem hiába mondják azt, hogy: Mindent lehet, csak akarni kell.

Kedves Bizi!

Segíts, mert nagyon boldogtalanok érzem magamat! Hetedik lány vagyok, sovány, magas, és ami a legfájdóbb, lapos. A szimpátiám azt mondta rólam, hogy nem vagyok szexi. Igaza is volt, mert ha a tükörben nézem magamat, nem látok mást csak egy deszkát. Mit tegyek, hogy megváltozzak?! Segíts!

„Ágacska”

Válasz:

Igazán rosszul érezheted magadat a saját bőrödben, de tudnod kell, hogy ugyanazt érzed, mint azok, akik kövérnek érzik magukat. Tudnod kell, hogy a serdülőkori változások sokszor később kezdődnek, és legalább 18 éves korig tartanak. Te a „későn érő” típushoz tartozol valószínűleg. A lányok melle csak a menstruáció megjelenésével kezd el igazán fejlődni. Hogy milyen irányba fejlődsz te, azt a családod női tagjainak a testformája megmutathatja. Figyeld meg az édesanyádat, nagymamádat, a nagynéniket, az apu és az anyu női rokonságát, és ebből feltételezheted, hogy te hogyan fogsz kinézni, amikor befejeződik a testi fejlődésed. Addig is örülj a manókeni alkatodnak! Mindenesetre rendszeres mozgással, gyakorlatokkal dolgozzál a testtartásodon, a táncval pedig a harmonikus és szép mozgásodon, hogy gyönyörű, érdekes, szexi lepkévé válhassál.

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol

Az embereknek majdnem a fele zavarban van, ha társaságban kell megjelenie, különösen akkor, ha a többséget nem vagy csak felületesen ismeri. A szégyenlősség pedig gátolja, hogy beszélgetésbe elegyedjen.

A félszesség sokaknál veleszületett tulajdonság, nemritkán viszont a neveltetés következménye. Esetleg mindkettő. Bármi legyen is az oka, leküzdhető.

Apró lépések

Keresd az önbizalom-fejlesztő helyzeteket! Ha például valahol sorba kell állni (manapság, ugye, ez nálunk igen gyakran előfordul), elegyedj szóba a többiekkel! Ezzel bebizonyít-

A félszesség leküzdhető

hatod magadnak, hogy képes vagy beszélgetésre.

Készülj fel a vendégségre!

Olvass újságokat, hallgass rádiót, nézz olyan tévéműsorokat, amelyek sokakat érdekelnek! Így lesz beszédtema, nem rekeszted ki magad a társaságból, hozzá tudsz szólni az érintett témákhoz.

Képzeld el a legrosszabbat!

A félszések eltülozzák a „veszélyeket”: mi történik, ha felszülök, ha a közeledésemet vissza-

utasítják, ha megszegyenítenek? Képzeld el a legrosszabbat, ami ilyenkor történhet, és rögtön rájössz: nem jelentené a világ végét!

Kérj segítséget!

Ha sejtet, hogy magányos maradsz egy társaságban, kérd meg a barátaid, ismerőseid valamelyikét, hogy mutasson be a többieknek! Ha ez megtörtént, tegyél fel kérdéseket az új ismerősöknek, biztosan sikerül közös témát találnotok. Akkortól fogva pedig beszélj, beszélj, de persze a másikat is hagyd szóhoz jutni!

Csak semmi stressz!

Az iskolai környezetben tapasztalt stresszel az idei iskolaév első félévében már foglalkoztam. Akkor is szó esett arról, hogy egyes pszichológiai felmérések szerint a gyerekek ugyanannyit stresszelnek, mint a szüleik. Már akkor is említettem, mit lehet stresszes helyzetben tenni, úgy érzem azonban, hogy ez a téma igényel még néhány sort.

A stressz valójában a szervezet válasza az igénybevételre, minden olyan helyzetre, ami váratlanul ér bennünket. A magyar származású Selye János a stresszkutatás által vált ismertté, és véleménye szerint „a stressz az élet sava-borsa”, vagyis az életünk unalmas volna nélküle. Hajlamosak vagyunk a stresszre rossz dologként gondolni, ám magát a folyamatot kiválthatják pozitív életesemények is mint például egy párkapcsolat kialakulása, a testvér születése, ezt pedig eustressznek nevezzük. A stressz életünk szerves részét képezi, és egy kisebb mennyiségre szükségünk is van ahhoz, hogy alkalmazkodni tudjunk az életben. Bizonyos mértékig felkészít bennünket a különböző ingerekre, abban segít, hogy felismerjük, és reagáljunk a környezet által felénk küldött jelzésekre. Természetesen, ha túl sok és jóval huzamosabb ideig olyan jelzés ér bennünket, ami már a feszültség érzését váltja ki belőlünk, az akár az immunrendszerünk egészségünk romlását is előidézhetheti.

Felgyülemlett stresszhatás esetén, a nagy rohanás és a teljesítményre törekvés közepette fontos tudatosítani, hogy időnként nem árt megállni egy pillanatra, lelassítani, és kiengedni a felgyülemlett feszültséget. Amellett, hogy az immunrendszer gyengülését idézheti elő a huzamosabb ideig tartó stresszhatás, állandó idegeskedéshez, a türelmetlenség, ingerültség, szorongás érzéséhez és agresszióhoz vezethet. Felmerül a kérdés: vajon mit tehetünk annak érdekében, hogy kiengedjük azt a bizonyos gőzt? Először is abban a pillanatban, amikor idegeskedünk valamin, hajlamosak vagyunk elfelejteni, hogy arra a dologra egy hét múlva valószínűleg nem is fogunk emlékezni. Fontos tudatosítani, hogy számos hasonló bosszantó helyzetben vagyunk már túl, és ez a felismerés segíthet az apróbb bosszúságok elviselésében. Hosszasan elhúzódó stresszhatás esetén, annak ellenére, hogy fáradtak vagyunk, gyakran lehetnek álmatlan éjszakáink. Ilyen stresszes időszakban ajánlott B-vitamint és magnéziumot juttatni a szervezetünkbe. Emellett a mozgás nagyon jó stresszoldó módszer. Nem hiába ajánlják, amikor már minden ideg feszül, hogy sportoljunk. Egy jó nagy séta, futás, kerékpározás segíthet abban, hogy kikapcsoljunk, és ne az éppen aktuális problémán gondolkodjunk. A mozgás játékos hatása mellett nem árt, ha odafigyelünk a légzésünkre. Ha van rá lehetőség, vonuljunk felre, lélegezzünk jó mélyeket, és egyszerűen fújuk ki magunkból a fáradt gőzt!

Kis Laura

Mit jelent számodra a divat?

1. Milyen táskát viszel magaddal, ha elindulsz otthonról?

- Kicsit és elegánsat, akkor is, ha ez nem elég. (3 pont)
- Egy épp megfelelő méretűt. (2 pont)
- Hatalmasat, amely illik mindenhez. (1 pont)

2. Kire vagy mire hallgatsz, amikor ruhákat vásárolsz?

- Csak a saját véleményem számít. (1 pont)
- A legfrissebb divatmagazinokra. (3 pont)
- A barátnőimre. (2 pont)

3. Melyik az a ruhadarab, amelyiket soha nem hagyod otthon, ha elutazol?

- A cipőim – hogy minden alkalomra legyen egy megfelelő pár. (3 pont)
- A harisnyám. (2 pont)
- A rózsaszín csikos pizsamám. (1 pont)

4. Milyen a hétköznapi öltözed?

- Inkább sportos, kényelmes. (2 pont)
- Mindig elegáns, hogy tökéletes legyen minden alkalomra. (3 pont)
- Azt veszem fel, ami először a kezembe akad a szekrényben. (1 pont)

5. Nyaranta szoknyát vagy nadrágot viselsz szívesebben?

- Kényelmes nadrágot, amely jól takar. (1 pont)
- Naná, hogy miniszoknyát! (3 pont)
- Mindkettőt. (2 pont)

Értékelés

5–8 pont: Magabiztos

A divat az a szó, amelynek egyáltalán nem ismered a jelentését. Úgy gondolsz, úgy tökéletes a kinézeted, ahogy van, és még ha te lennél a világ leggazdagabb embere, akkor sem változtatnál semmin. Soha nem cserélnéd le a kedvenc régi, kopott farmert és a bőrdzsakit. Egész más dolgok vezérelnek, mint hogy azzal törődj, hogy nézel ki, és hogyan tartis lépést a divattal. Őszintén hiszed, hogy nem a ruha teszi az embert.

9–12 pont: Megfontolt

Jó ízlésed van, és pontosan tudod, milyen darabok állnak jól neked, melyekkel hangsúlyozhatod előnyösen az alakodat. Szeretsz öltözködni, de ugyanakkor nem a divat áll az első helyen az életedben. Ha választanod kellene egy tornacipő és egy magas sarkú között, valószínűleg inkább a kényelemre szavaznál. Odafigyelsz a jó minőségre is, de feltehetően nem költesz sokat a ruhatáradra. Közhelyes, de igaz: az a lényeg, hogy jól érezzük magunkat a ruhánkban.

13–15 pont: Törekvő

Követni a divatot, az a te életfilozófiád. Kifogástalan az ízlésed, és mindig haladsz a korrall. Bármilyen legyen is a legújabb divat, a legjobb darabok biztosan a szekrényedbe kerülnek. Az utca a kifutód. Ritkán nézed meg a ruhák árát, főleg ha divatmárkákról van szó. Akkor érzed magad igazán jól, ha mindenki felfigyel rád. Biztosan rengeteg kiegészítőt halmoztál fel, ezért nem esik nehezedre mindig stílusosan öltözködni.

A fogzománcrea legkárosabb élelmiszerek

A fogzománcod a tested legszilárdabb része, de lehet, hogy egyes ételek és italok még erősebbek nála.

Cukros, szénsavas italok – Ezek az italok a fogzománcod ásványi anyagait bontják le magas savtartalmuk következtében. Természetesen minden íz káros a fogaidra nézve, de egy kutatás szerint a citrusos ízesítésű szénsavas üdítőitalok legalább kétszer annyira károsítják a fogzománcot, mint a többi.

Sportitalok – Az edzés alatti hidratáció nagyon fontos, érdemes azonban megfontolni és átgondolni a sportitalok választását erre a célra. Egy kutatás során öt különböző italféle fogzománcot maró mértékét hasonlították össze, és közülük a sportitalok voltak a legkárosabbak a magas savtartalmuk miatt.

Energiaitalok – A már fentebb említett tanulmány során az energiaitalok kerültek a második helyre a káros hatás szempontjából. Rengeteg savat tartalmaznak, és különösen rossz ötletnek bizonyul a fogyasztásuk, különösen kamaszkor körében, akiknek a fogzománcuk még kevésbé fejlett.

Gyümölcslevek – A gyümölcslevek, különösen a citrusos, almás vagy bogyógyümölcsös ízűek, tele vannak olyan savakkal, amelyek nagyon károsak a fogzománcodra nézve.

Természetesen ezeknek a gyümölcslevekek jó hatásai is vannak, éppen ezért nem kell teljesen kiiktatnod őket az étledből. Hogy védj a fogaidat, gyümölcslé fogyasztása után öblöggess!

Gyümölcsök – Láttál már valakit citrom- vagy lime-szeletet szopogatni? Sajnos ez rossz ötlet, hiszen a citrusfélék családjába tartozó gyümölcsök rengeteg, fogzománcra káros savat tartalmaznak, csakúgy, mint a boggyós gyümölcsök. Természetesen nem szabad mellőznöd ezeket a gyümölcsöket, de fontos a mértékletesség.

Savanyú cukorka – Egy kutatásban, melyben a „normális” rágós cukorkát, a kemény cukorkát és a medvecukrot hasonlították össze, a savanyú változatok jelentősen nagyobb károkat

okoztak a fogzománcban. Ezekhez a cukrokhoz több savat adnak, ennél fogva károsabbak lesznek a fogakra.

Ecet – Az ecet rengeteg ételben előfordul, és minden esetben veszélyt jelent a fogzománcra nézve! Azoknak, akik rendszeresen fogyasztanak ecetet tartalmazó ételeket, 35–80 százalékkal nagyobb esélyük van arra, hogy a fogzománcuk károsodjon.

Hogyan védheted meg a fogaidat?

– A savas folyadékokat nyeld le minél hamarabb, vagy szívd szívószálon keresztül!

– Öblöggess vízzel vagy rágj el egy cukormentes rágógumit savas ételek, italok fogyasztása után!

– Fogyassz magas kalciumtartalmú tejet, sajtot vagy más tejtermékeket a fogzománcodra káros ételek fogyasztása előtt vagy közben, hogy csökkentsd azok káros hatásait!

– Ha savas ételeket vagy italokat fogyasztasz, utána várj legalább 30 percet a fogmosással!

– Válassz olyan fogkrémet, amely segít a fogzománc károsodása elleni harcban! Ha kell, konzultálj a fogorvosoddal.

– Látogasd a fogorvosodat rendszeresen, hogy ellenőrizze fogaid állapotát!

A zöld tea köztudomásúan jótékony hatással van az anyagcserére, de nemcsak belsőleg hatékony, a szépségápolásban is remek hasznát veheted!

Jégkocka problémás bőrre

Ha pattanásokkal vagy mitesszerekkel küzdesz, légy előrelátó, főzz néhány deci zöld teát, majd öntsd jégkockatartóba! Amikor előjönnek arcbőrödön a nemkívánatos rügyek, kapj elő a mélyhűtőből egy teakockát, és gyengéden simítsd vele végig a problémás területet! Gyorsan megnyugtatója a bőrt, és visszazorítja a pattanások kialakulását.

Szem alatti karikák ellen

Főzz egy csésze zöld teát, várd meg, amíg kihűl, majd áztass bele néhány darab vattakorongot, heveredj le pár percre, és helyezd őket a szemed alá! Ha minden jól megy, még korrektorra sem lesz szükséged, hiszen a zöld tea hatékonyan halványítja a szem alatti sötét karikákat.

Szépülj zöld teával!

Frissítő permet

Egy szórófejes flakont tölts fel kb. a háromnegyedéig vízzel, majd mehet bele a korábban elkészített, lehűtött zöld tea. A reggeli arcmosás után permetezd be vele az arcodat, így a bőröd is gyorsan felébred, és máris frissen, üdén indul a nap.

A hajad is hálás lesz

A zöld tea a faggyútermelést is szabályozza, így akkor is bevetheted, ha a gyorsan zsírosodó haj problémájával küzdesz. A szokásos hajmosás után önts a hajadra egy nagy bögre zöld teát úgy, hogy a fejbőrödre is bőven jusson, majd néhány percig gyengéden masszírozd be, végül langyos vízzel öblítsd le! Rendszeres használatával tovább lesz friss a hajad.

Leégés ellen

A zöldtea-kivonatot tartalmazó napvédő készítmények hatékonyabban veszik fel a harcot a káros napsugarak ellen. Ha mégis megtörtént a baj és leégtél, vagy épp valami más okozott irritációt a bőrödön, a zöld tea akkor is segítségre lehet. A lehűtött teába áztass be egy kisebb törülközőt, és ezzel borogasd a problémás területet!

Joghurtos pakolás

Egy evőkanálnyi teafüvet egy kis mozsárban törj minél apróbbra, majd keverd bele 3 evőkanál natúr joghurtba! Spatula segítségével

vidd fel az arcodra a pakolást, majd 15-20 perc után langyos vízzel mosd le! Az eredmény: üde, hidratált arcbőr.

Így lesz finom

Hogy minden jótékony hatását élvezhesd, érdemes belsőleg is fogyasztanod a zöld teát, de fontos szem előtt tartanod, hogy a többi teával ellentétben nem érdemes leforrázni a teafüvet, hiszen attól nagyon keserűvé válik. Kapcsold ki a vízforralót, mielőtt felforrna benne a víz, így egy kellemesebb, kevésbé markáns ízt kapsz majd. Koffeintartalmánál fogva a zöld tea remek alternatívája lehet a kávénak.

Hangzatos kifejezések, melyekkel nap mint nap találkozhatunk, finomak, táplálóak, de vajon mi a különbség közöttük?

A smoothie

A smoothie angolszász találmány, egy krémesen sima, frissen préselt vagy turmixolt gyümölcsökből, zöldségekből álló ital. Általában több gyümölcsöt, zöldséget tartalmaz, mint a shake vagy a turmix, illetve alacsonyabb a zsír- és a cukortartalma. A tejes turmixok az 1950-es évek Amerikájának étkezdeiből, a smoothie-k a '60-as évek makrobiotikus, vegetáriánus éttermeiből indultak világhódító útjukra, és a bolygó szinte minden pontján ismertté váltak. Ma már a hazai kávéházak, cukrászdák, étkezdék kínálatából sem hiányoznak.

Smoothie-t otthon is könnyen és gyorsan készíthetsz friss vagy fagyasztott gyümölcsből natúr

Shake, turmix vagy smoothie – melyik a nyerő?

joghurttal, mézzel (soha nem cukorral készül), növényi tejjel vagy tejszínnel ízesítve, dúsítva.

A shake

A shake sűrűbb állagú ital, mint a turmix, alapvetően fagy adja az alapját, és alaposan összetört jég is kerülhet bele. Dúsíthatják még tejjel, de gyümölcs is kerülhet hozzá. A legismertebb és legkedveltebb a csokoládé és a vanília shake. A turmixokkal ellentétben az alapanyagokat nem préselik vagy turmixolják, hanem összerázzák.

A turmix

A turmixok bármilyen zöldség, gyümölcs felhasználásával készülhetnek, itt elsősorban

friss alapanyagokat érdemes használni. Lehet dúsítani tejjel, zabtejjel, mandulatejjel, szója-tejjel, mandulával, mogyoróval, bármilyen fűszer adható hozzá, pl. fahéj, vanília, szerecsendió. Ha érett gyümölcsökből készítjük, nem is szükséges édesítőszerrel adni hozzá. A turmixgépbe pakolt alapanyagokat alaposan össze kell turmixolni, és máris fogyasztható. Ízlés szerint lehet sűrűbb vagy hígabb az állaga, tálaláskor zöld fűszereket (menta, citromfű) kínálhat hozzá, és jeget is tethetsz a tetejére.

Joghurtos zöld turmix:

2 db kivít, 1 nagyobb banánt, 1 marék baby spenótot és 3 evőkanál natúr joghurtot turmixolj össze! Ízlés szerint édesítheted mézzel.

Ha ti is szeretitek a befőttet, Helrakott zöldségeket, vagy csak néha életmentő egy előre elkészített ételt felmelegíteni, akkor biztosan akad a lakásban néhány régi konzervdoboz is. Tudtad, hogy ezekből szuper dekorációkat és mutatós tárolókat készíthetsz?

1. Mécsesstartók

Fogd a megtisztított konzervdobozokat, egy éles szöveget és egy kalapácsot, aztán engedd szabadjárja a fantáziádat – óvatosan üss csillagokat, virágokat vagy bármi-

Mit készíthetsz konzervdobozból?

lyen más mintát a konzervdobozba, aztán fújd le festékspray-vel az egészet!

Ezzel készen is van a mécsesstartód, de ha szeretnéd, hajlítót drótból kis fülecskét is csinálhatsz neki, így például fel is akaszthatod az erkélyen vagy a kertben.

2. Tarka cserepek

Ha nem szeretnél sok időt befektetni, mégis valahogy felhasznál-

nálnád a régi konzervdobozokat, akkor itt egy szuper ötlet számodra: ferd le őket különböző színekre, majd egy szöggel és egy kalapáccsal üss néhány lyukat a dobozok aljára, hogy legyen hol elfolynia a víznek.

Töltsd meg őket virágfölddel, és máris új otthont teremtettél a szívednek kedves palántáknak. A kertben is jól fognak mutatni ezek a vidám kis cserepek, de akár a lakás díszei is lehetnek.

3. A gyerekszoba díszé

Üss a dobozok aljára lyukat, és azon keresztül fúzd őket damilra! Ezeket aztán akár két egymást keresztező fogasról is lelógathatod.

4. Írószertartó

Mutató írószertartót készíthetsz, ami segít rendszerezni a ceruzáidat, ecseteidet, és egyben díszé is az íróasztalodnak.

Ferd le a megtisztított konzervdobozokat fehérre két réteggel! Decoupage ragasztóval ragassz rá szalvétát! Száradás után átkenheted lakkal a dobozokat. Szalaggal, zsineggel tovább díszítheted.

REJTVÉNY

1	2		3	4		5	6	7	8	
9		☀	10		☀	11				
12		☀	13		14		☀	15		
16		17				18	☀	☀		
	☀	19		☀	☀	20		21	22	
23	24		☀	25	26	☀	27			
28			29		30		☀	31		
32		☀	33		☀	34		35		
					☀	☀	36			

Keresztrejtvény

- Mi van messzebb tőlünk? - kérdi a tanár Pistikétől.
- Kína, vagy a Hold?
- Szerintem Kína.
- Miből gondolod?
- ...

A választ megtalálod a rejtvényben.

Vízszintes sorok: 1. A válasz első része, 9. Ki, szerbül, 10. Borul páros betűi, 11. Balkáni nemzet, 12. Igalói részlet (ék. f.), 13. Fordítva tizenéves, 15. Veri, 16. Üdülés, 19. K. E., 20. Fosztogat, 23. Talaj, szerbül, 25. Messzire, 27. Kála betűi, 28. Államtudomány, 31. A múlt idő jele, 32. Erbium, 33. O. T., 34. A tévé tartozéka, 36. 1006 Rómában.

Függőleges sorok: 2. Kérdőszó, 3. Francia folyó, 4. Nagy folyónk, 5. Ázsiai nép, 6. 49 római számmal, 7. Bűn betűi (ék. h.), 8. Tán betűi, 14. Inczédi László, 17. Juhok lakása, 18. Égési termék, 21. -, -, -be, 22. Valamely alaphangtól a 8. hangig terjed, 24. Papagájnév (ék. h.), 25. Fogyasztotta, 26. Kínai név, 29. Elektromos részecske, 30. Kicsinyítő képző, 35. Radnóti Miklós.

Szópótló

		A				I		
	Ú	J				Á	S	
É	K	A				B	A	N
	S	A				O	S	
	☀					Ó		

Egyetlen szót kell találni, amellyel minden sorban értelmes szavakat alkothatsz.

Anagramma

					HOMÁR
					TÉLEN
					ÁLLAT
					VÉREB
					RÉMES
					BÖGRE
					ELMÉK

A betűk átrendezésével alkoss új, értelmes szavakat.
Az oszlopban a szobati Magyar Szó mellékletének neve alakul ki.

Helységnevek csigavonalban

	1								
				8				5	
						☀	☀	9	2
4									
						3			

1. Skorenovac, BN, 2. Erdevik SZ, 3. Bogojevo, BCS, 4. Ivanovo, BN, 5. Jabuka, BN, 6. ALeksa Šantić, BCS, 7. Zimonić, BCS, 8. Idvor, BN, 9. Knićanin, BN.

A szerb helységnevek magyar megfelelőjét kell beírnod a rejtvényrácba. Minden beírt helységnév utolsó betűje egyben a következő név első betűje. (A helységnevek mellé odaírtuk, hogy hol találhatók: Bácska, Bánát, Szerémség.)

Ölelkező szavak

1	SZEREP	2	FÉL
	-----		-----
	CIKK		FÚZÓ

Keress olyan szót, amellyel mind a felső, mind az alsó szóval összetett szót alkothatsz.

Lányok kontra fiúk?

Lányok és fiúk

Sokszor nem egyszerű megérteni a másikat

A lányok jobban teljesítenek az oktatásban, többségben vannak a középiskolákban és a felsőoktatásban, a fiúknál ráadásul sokkal jobban számít a családi háttér a sikeres tanulmányi életútban, mint a lányoknál. Hitted volna?

A XIX. század végéig Magyarországon is csak a fiúké volt a kiváltság, hogy egészen a diplomáig végigjárják az iskolai utat, a lányok egy 1885-ös rendelet megjelenéséig nem mehettek egyetemre, nem is érettségiztek. A XX. században ez a nemi megkülönböztetés (idegen kifejezéssel diszkrimináció) eltűnt, a fejlett világ és hazánk is megteremtette az oktatásban a teljes nemi egyenlőséget. Ma már fiúknak és lányoknak elvileg ugyanakkora az esélyük bekerülni bármely iskolába. Bizonyos értelemben átestünk a ló túlsó oldalára: a fiúk mára „hátrányos helyzetbe kerültek” az iskolában.

Több országban a múlt század kilencvenes éveiben volt a fordulópont, amikor a nők többségbe kerültek a gimnáziumokban és a felsőoktatási hallgatók között. Az egyetemeken már

nemcsak a tanárképzésben, hanem a természettudományi szakokon is megfordult az arány, a férfiak csak a műszaki tudományok és az informatika szakterületén vezetnek.

A fiúk számolnak, a lányok olvasnak

Régi pszichológiai tény, hogy bizonyos gondolkodási funkciókban eltérőek a két nem képességei. A lányok beszéd- és nyelvtanulási képessége, rövid távú memóriája meghaladja a fiúkét, a fiúknak viszont ehelyett jobb a térlátásuk, logikai, számlási képességük, technikai érzékük. Ezek a különbségek azonban az életkorral csökkennek.

A nemrég nyilvánosságra hozott 2012-es PISA-eredmények szerint szövegértésben továbbra is a lányok a jobbak; nem volt olyan, a tesztben részt vevő ország, amelyben eredményük ne múlta volna felül a fiúkét.

Az iskolai eredmény is jobb

A lányok nemcsak többségben vannak a gimnáziumokban és a felsőfokú képzésben, de isko-

lai eredményességük is jobb. A lányok tanulási módszerének nagyobb sikeressége a nagyobb önfegyelem, a nagyobb megfelelően akarás (fontosabb számukra a külső elismerés), a nagyobb tanulási kedv és végül a nagyobb kulturális aktivitás (többet olvasnak, a kulturális fogyasztásuk nagyobb) eredménye. Az iskolában a tudás mellett a szorgalom a fontos, nem a kreativitás vagy az éles ész, ami inkább a fiúkra jellemző. A lányok szorgalmasabbak, és inkább memorizálnak, a fiúk inkább az ismeretek közötti kapcsolatok megtalálására törekednek.

Tudtad-e?

A férfiak 10%-kal magasabbak, 20%-kal nehezebbek és 30%-kal erősebbek, mint a nők. A nők viszont átlag kétszer annyi szót használnak, mint a férfiak, és a beszélgetés folyamán jobban figyelnek a másikra, többször néznek és mosolyognak beszélgetőpartnerükre.

Mindenk ugyanakkor megvan az ára. Kimutatták, hogy a lányok között nagyobb arányban fordul elő iskoláskorban pszichoszomatikus – fejfájással, szédüléssel, szemkáprázással, hányingerrel, gyomorfájással, hasmenéssel járó – megbetegedés.

Hódít az új sport: a korbball

Szeretsz kosarazni? Bírod, ha a fiúk és a lányok együtt játszanak? Akkor a korbball a te sportod! Már Európa Kupát is szerveztek a sportágban. De mi fán terem a korbball?

A legtöbbször Hollandiában és Belgiumban úzik, de egyre inkább terjed a világ más részeire is. A korbball a többi csapatjátéktól abban különbözik, hogy mindenképpen koedukált, vagyis fiúk és lányok együtt játsznak, ennek megfelelően egy csapat négy lányból és négy fiúból áll. A korbball mind szabadterén, mind teremben szokták játszani két térfélre osztott pályán. Mindkét térfélen található egy-egy állvány (felnőtteknél 3,5 méter magas, fiatalabb korosztályoknál alacsonyabb is lehet), a tetején egy kosárral. Ez az állvány a pálya végétől mérve a térfél egyharmadánál van felállítva. A játékhoz használt labda speciálisan erre a sportra lett kifejlesztve. Egyszerre két nyolcfős csapat játszik, célunk az ellenfél kosarába juttatni a labdát. A két csapat a két térfélen (támadó és védekező térfél) el van osztva, így csapatonként egy térfélen két lány és két fiú található.

Nyuszika a boltban

- Nyuszika bemegy a festékboltba.
- Ecetet kérek!
  - Sajnos, nyuszika, mi nem tartunk ecetet, ez egy festékbolt.
  - Mondom, ecetet kérek!
  - Nyuszika, ez egy festékbolt!
  - Jó, akkor mondom másképp: kérek egy pamacot!

Nem unalmas

- Foglalkozása?
- Postán dolgozom, leveleket pecsételék.
- Nem unalmas?
- Neeem, mindennap más a dátum!

Ovisok

- Két óvodás hazafelé megy az oviból. Megszólal az egyik:
- Kisszisz, kisszisz!
  - Mi van, nem tudod kimondani, hogy matka?!

Történelem

- Nagypapa az unokájával beszélget:
- Tudod, Lacikám, érdemes alaposan megtanulni a történelmet, különösen a fontos évszámokat jó tudni. Én például soha nem fogom elfelejteni azt, hogy 1942.
  - És mi történt akkor, nagypapa?
  - Mi történt, mi történt... hát azt már nem tudom.

Piramis

- Mire vár a szőke nő a piramis lábánál?
- ???
- Hogy elinduljon a mozgólépcső!

Néha

- Tudsz úszni? - kérdezi Robi az új barátjától.
- Néha - hangzik a válasz.
- Hogyhogy néha?
- Akkor, ha vízben vagyok...

Feledékeny nővér

- A kórházban gyógyszerosztás után odamegy a nővér az egyik beteghez.
- Elnézést, uram, nem ugrálna egy kicsit?
  - mondja szégyenlősen.
  - Mire a beteg:
  - Miért, nővérke?
  - Mert mielőtt beadtam az orvosságot, elfelejtettem felrázni...

Jó ötlet volt

- Jencike a születésnapjára törhetetlen mozdonyt kap. Az apja másnap kíváncsian kérdi a feleségét:
- Sikerült Jencikének összetörnie a mozdonyt?
  - Nem.
  - Akkor jó ötlet volt ezt venni neki!
  - Jó, jó, de azért a mozdonyal sikerült a többi ajándék játékot összetörnie...

Jean-vicc

- A gróf és Jean a hatodik emeleten laknak. Egy este színházba indulnak. Ahogy leérnek az utcára, elered az eső. Azt mondja a gróf:
- Jean, alighanem a zongorán van az esernyőm. Nézze meg!
  - Kis idő múlva Jean megjelenik a kapuban, de üres kézzel. Ezt mondja:
  - Igen, uram, valóban ott van...

Katód

- Fizikaórán a tanár az elektromos pólusokról magyaráz, és észreveszi, hogy egyik fiú nem figyel. Felszólítja:
- No, Kovács, mondd csak szépen, mi is a helyzet a katóddal.
  - A Katómmal? - lepődik meg a fiú. - Tessék hagyni! Tegnap egy vadidegen sráccal sétált...

Nem látta

- Kovács bekötözött fejével ér haza. A felesége megkérdezi:
- Mi történt veled?
  - Kovács odavezeti az ablakhoz, ahonnan a sarkokra lehet látni.
  - Látod a sarkon a villanykarót?
  - Igen - mondja az asszony.
  - Mire Kovács:
  - Én nem láttam...

Skót nevelés

- A skót mama kétségbeesetten veszi észre, hogy a fiacskája irgalmatlanul rugdossa a szomszéd gyereket.
- Azonnal hagyd abba! - kiált rá.
  - Hát illik rugdosni a kis barátodat, amikor ilyen drága új cipő van a lábadon?!

Nagyon nem érti

- Az apa a közlekedési lámpa fényének jelentését magyarázza a fiának:
- Ha pirosat mutat, meg kell állni, ha sárgát, akkor készülj indulni, ha pedig zöldet, akkor mehetsz. Érted?
  - Értem, apu. De mit csinálnak, ha nem világít a lámpa? Forduljak vissza?

Írástudatlan

- A rendőrségen betörést jelent be egy férfi. Az illetékes megkérdezi:
- Látta a betörőt?
  - Láttam, amikor kiugrott a ház ablakán.
  - Volt-e valamilyen ismertetőjele?
  - Görbe volt a lába.
  - O vagy X lábú?
  - Sajnos azt nem tudom, mert írástudatlan vagyok...

Ígazságos ítélet

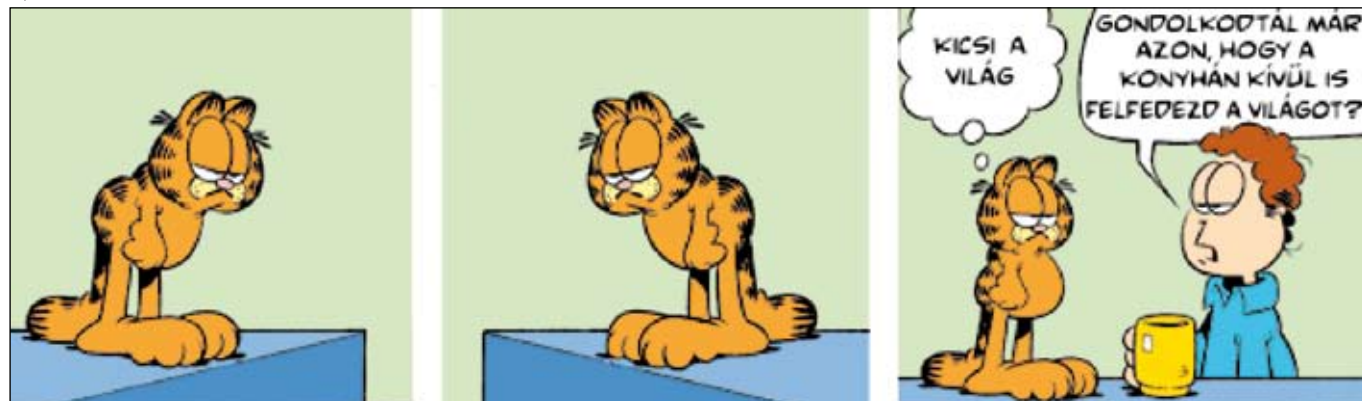
- Egy kisvárosban, ahol csupa nagyothalló ember lakik, bírósági tárgyalást tartanak.
- Ez az ember ellopta az órát! - mondja a felperes.
  - Rágalom! - tiltakozik az alperes. - Én meggyőződéses antialkoholista vagyok!
  - A bíró ítéletet hirdet:
  - A kutat mindkettőjüknek jogában van használni.

Feri és a kerék

- Feri új kerékpárt kapott a szüleitől. Az első alkalommal, amikor kerékpározni volt, nekihajtott a kerítésnek.
- Jaj, fiacskám, hogy mehetnél neki a kerítésnek? - kérdezi tőle az anyja.
  - Hát úgy, anyu, hogy az út kanyarodott, én viszont nem...

Nagy szerelem

- A festőművész szenvedélyesen suttagja:
- Drágám, te vagy az első modellem, akit lázas és igaz szerelemmel csókolgatok...
  - És hány volt összesen? - kérdezi a lány.
  - Négy. Egy alma, két körte és egy virágváza...

Cserkészjátékok

Ki és honnan?

A cserkészek körben ülnek, egyikük megmondja a nevét és a települést, ahonnan jött. A tőle jobbra ülő cserkész elismétli, amit az előző mondott, majd hozzáteszi a saját adatait. A következőnek már mind a kettőt el kell ismételnie. Ha valaki megakad, kezdőbetűkkel lehet segíteni. A játék addig tart, amíg mindenki el nem tudja mondani az összes adatot.

Mutasd be a másikat!

A cserkészeket párokba osztjuk, oly módon, hogy egyik cserkész se ismerje a párját. Egy negyedórás beszélgetés alatt mindenki megismerheti a párját annyira, hogy be tudja mutatni a többieknek.

Almatánc

A fiúk kapnak egy-egy almát. Minden fiú felajánlja a kiválasztott leánynak, ha az elfogadja, akkor kezdődhet a tánc. A homlokuk közé veszik az almát, és addig táncolnak a homlokuk közé szorított almával, ameddig az ki nem csúszik onnan. Ha kicsúszott, valamelyikük elkapja, elfelezik, és közösen megeszik. Ezután a fiú új almát kér a játékvezetőtől, és újabb leányt kér vele fel. A leányoknak csak almás fiú felkérését szabad elfogadniuk. A táncversenyen az a pár győz, amelyik a legtovább tudja tartani az almát. A játék addig tart, amíg az alma el nem fogy.

Találd ki!

Melyik ács tud a legjobban főzni?
(σκακας)

Melyik Ágnestől fél legjobban a vasorrú bába?
(Γρηγοριτσα)

Melyik az a leves, amit senki sem szeret?
(σαλακιλα)

Melyik disznót nem érdemes simogatni?
(ιουρδισιου)

Melyik padlásra nem lehet létrával felmászni?
(επισταδπλα)

Melyik úton nem járnak gyalog az emberek?
(ουτι)

Melyik ár átlátszó?
(αρο)

Melyik tó szereti a gyerekeket?
(οταν)

Melyik ember viszi iskolába a gyerekeket?
(αερεμ)

Melyik a legdrágább üst?
(αε)

Melyik ló aranyos?
(α)

Melyik kos szeret tanulni?
(α)

Melyik úr szokott egerészni?
(α)

A csíkszeredai Okos Zsuzsanna gyűjtéséből

Egy kis pandafejet keresünk ebben a hatalmas „embertengerben”.

Eszperente

Az eszperente nyelv neves íróink kedvenc szórakozása volt. Csak egyetlen magánhangzót használtak fel, ez pedig, mint tudjátok, az e volt.

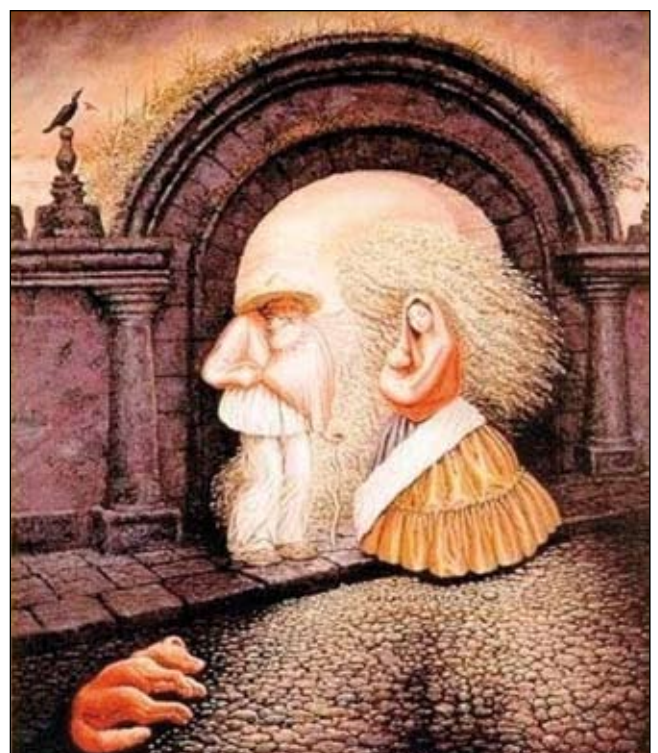
Kösd össze a szavakat az eszperentéül megfogalmazott jelentéssel!

szófogadó	mellette melegedsz telente
kályha	kellemetlen kevert szer, melyet beteg vesz be
orvosság	engedelmes
esernyő	szerkezet, mely reggel csengetve felkelt
fejtörő	mennycseppek ellen felemelt nyeles, feszes, fekete lepellel fedett szerkezet
ébredtőóra	rejtelmes jelek, melyeket meg kell fejtened

Keress meg és írd le a szavakat eszperente nyelven!

gólyák =	.....
lépcső =	.....
hajnal =	.....
tájkép =	.....

(Segítség: emeletes verebek, emeletre ezen egyenesen mehatsz fel, reggel kezdete, festett hegyek)

Hány fejet látsz a képen?

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Egy biztos: nem rajongtok túlzottan a régi bútordarabokért, ha már oly kevesen küldték be a helyes választ a 15. számunkban feltett nyereménykérdésre. Tájházakban azonban gyakran látni ilyen alkalmatosságot, így nem árt tudni, mivel állunk szemben. A fotón látható „tornyozott” ágy egykori elnevezése: nyoszolya, amit a parasztházak tisztaszobájában tartottak. Minél több takaró, párna volt rajta, annál gazdagabb lehetett a tulajdonosa. Érdekes, hogy a vetett ágy elsődlegesen az ágynemű tárolását szolgálta, az alvóhely pedig többnyire a földön volt. A helyes választ beküldők közül a szerencse ezúttal a szabadkai Kiss Norbertre, a Majsai Úti iskola ötödikéire mosolygott. Könyvjutalmát június elején postázzuk.

Következő kérdésünk zenei ismereteiteket teszi próbára. Arra keressük a választ, milyen hangszer látható a felvételen? A helyes választ mielőbb küldjétek be címünkre. Egy szerencsés olvasónk könyvjutalomban részesül. Jelentkezéseket május 18-ig fogadjuk levélcímünkön: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad**, vagy a jopajtas.szerk@magyarszo.com e-mail címen. A beküldőknek felhívjuk a figyelmét, hogy nevük mellett tüntessék fel iskolájuk nevét, osztályukat és lakcímüket. Köszönjük!

TANÉVZÁRÓ ELŐTT

Alig egy hónap maradt

Nem egészen három hét múlva befejeződik a tanév a nyolcadikosok számára. Az idei beosztás szerint ugyanis a végzős általános iskolásoknak június 1-éig, szerdáig tart a tanév. A náluk fiatalabbak két héttel tovább koptatják majd a padokat, számukra június 15-én, ugyancsak szerdán fejeződik be a tanév.

A második félévben összesen 99 tanítási nap volt, jöhet a megérdemelt pihenő.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Maticе srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

BETHLEN GÁBOR
Alap

69 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaiipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Viktor Rajnai Anita** ■ Állandó munkatársak: **Bence Erika, Bori Mária, Botza Gyarmati Krisztina, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Kis Laura, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/475-400-8 ■ Kéziratokat és képeket nem örvünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak beföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.com